

Komparace přístupů k plánování ukrytí v České republice v minulosti a v současné době

Václav Mareš

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Václav Mareš**
Osobní číslo: **L19463**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Komparace přístupů k plánování ukrytí v České republice v minulosti a v současné době**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte teoretický vstup do problematiky ukrytí obyvatelstva a jeho plánování.
2. Zmapujte problematiku plánování ukrytí v bývalém Československu do roku 2000.
3. Zmapujte problematiku plánování ukrytí obyvatelstva v České republice po roce 2000.
4. Proveďte komparaci přístupů k plánování ukrytí obyvatelstva před rokem 2000 a v současnosti.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. MINISTERSTVO OBRANY. *Předpis CO-2-7: Ukrytí obyvatelstva*. 1984. PRAHA: MO ČSSR.
  2. ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon 239/2000 Sb.* In: ČR, ročník 2000, číslo 239. Dostupné také z: <https://storage.pozary.cz/article/4/f/4f0c8060a57f0/obr5033774e6cd4b.pdf>.
  3. *Sheltering Handbook*. Disaster Services, 2012. The American National Red Cross. Dostupné také z: <https://croc.org/wp-content/uploads/2017/12/American-Red-Cross-Sheltering-Handbook.pdf>.
  4. ŘEHÁK, David a Jana PUPÍLKOVÁ. *Ukrytí obyvatelstva v České republice*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. 2015. ISBN 978-80-7385-152-1.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Kyselák, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 13.5.2022

Jméno a příjmení studenta: Václav Mareš

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

V této bakalářské práci je provedena komparace přístupů k plánování ukrytí obyvatelstva z koncepčního, institucionálního i obsahového hlediska, přičemž za současný přístup je v této práci považováno plánování od roku 2000 do současnosti, zejména v návaznosti na přijetí zákona o integrovaném záchranném systému a krizového zákona, které považuji za přelomový okamžik pro téma této práce.

V práci je v její teoretické části nejprve představena tematika ukrytí obyvatelstva obecně, následují historicko-právní východiska plánování tohoto ukrytí, po kterých je představena současná koncepce zmíněného plánování. V praktické části této práce jsou pak porovnány přístupy k plánování ukrytí obyvatelstva vycházející z předpisu CO-2-7 se současnou koncepcí. Součástí této praktické části jsou také návrhy na zlepšení současného stavu v oblasti plánování ukrytí obyvatelstva.

Klíčová slova: ochrana obyvatelstva, plánování ukrytí, ukrytí obyvatelstva

ABSTRACT

This bachelor thesis compares approaches to planning of concealment from a conceptual, institutional and content point of view, while the current approach in this work is considered planning from 2000 to the present, especially in connection with the adoption of the Integrated Rescue System Act and the Crisis Act, which I consider to be a turning point for the topic of this work.

In her theoretical work, the topic of hiding the population as such is first introduced, followed by the historical and legal bases of planning this hiding, after which the current concept of the mentioned planning is introduced. In the practical part of this work, the approaches to population of concealment planning based on the CO-2-7 regulation are compared with the current concept. This practical part also includes suggestions for improving the current situation in the field of population of concealment planning.

Key words: population defense, planning of concealment, sheltering of the population,

Poděkování

Nejdříve bych rád poděkoval vedoucímu své bakalářské práce Ing. Janu Kyselákovi, Ph.D., za cenné rady, trpělivost a odborné vedení práce. Dále chci poděkovat majorovi v. v. Bc. Antonínu Kremličkovi za vstřícnost, rady a čas, který mi v průběhu zpracování této práce věnoval. Moje poděkování patří také mé rodině za podporu a trpělivost po dobu studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 UKRYTÍ JAKO NÁSTROJ OCHRANY OBYVATELSTVA	11
2 HISTORICKO-PRÁVNÍ VÝCHODISKA PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ OBYVATELSTVA.....	12
2.1 MEZIVÁLEČNÉ OBDOBÍ (20. A30. LÉTA 20. STOLETÍ)	12
2.2 PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA.....	13
2.3 OBDOBÍ 1945–1948	14
2.4 OBDOBÍ 1948–1989	14
2.5 OBDOBÍ 1989–2000	16
3 SOUČASNÝ KONCEPT PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ OBYVATELSTVA (OD ROKU 2000).....	19
3.1 ZÁKON O INTEGROVANÉM ZÁCHRANNÉM SYSTÉMU	20
3.2 KRIZOVÝ ZÁKON	23
4 DÍLČÍ ZÁVĚR	26
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
5 KOMPARACE PŘÍSTUPŮ K PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ OBYVATELSTVA PŘED ROKEM 2000 A V SOUČASNOSTI.....	28
5.1 PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ PŘED ROKEM 2000	28
5.1.1 Plánování ukrytí	29
5.1.2 Dokumenty pro ukrytí	30
5.2 PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ PO ROCE 2000 (V SOUČASNOSTI).....	36
5.2.1 Zásady zabezpečení ukrytím	36
5.2.2 Stálé úkryty (SÚ).....	37
5.2.3 Improvizované úkryty (IÚ)	40
5.2.4 Rozdělení odpovědnosti za ukrytí obyvatelstva.....	42
5.3 DEDUKTIVNÍ POROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH OBDOBÍ.....	43
5.4 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ SOUČASNÉHO STAVU V OBLASTI PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ OBYVATELSTVA.....	45
ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	50
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	53
SEZNAM OBRÁZKŮ	54
SEZNAM PŘÍLOH.....	55

ÚVOD

Potřeba se ukrývat je člověku přirozená od pradávna. Společně s úprkem a obranou je to jeden ze základních prostředků, které slouží k naší ochraně v případě jakýchkoliv život ohrožujících okolností, jež mohou člověka v průběhu života jednat. Od přirozených důvodů, jako jsou přírodní katastrofy a útoky dravé zvěře, kterým čelili již naši předkové, až po ukrytí před důmyslnými zbraněmi, zejména pak těmi, které jsou při svém jednotlivém užití schopny ohrozit životy většího počtu lidí.

Nejobecnější termín „ochrana obyvatelstva“, pod který problematika ukrytí obyvatelstva bezpochyby spadá, je používán „pro označení určitého sdruženého (integrovaného) systému vztahů, vazeb a konkrétních opatření k ochraně obyvatelstva a jeho majetku v nejrůznorodějších situacích, kdy může dojít k jejich ohrožení, od „každodenních“ negativních událostí přes nejrůznější katastrofy a nouzové situace až po ozbrojený konflikt.

Tato ochrana obyvatelstva, tedy života, zdraví a majetku jednotlivých obyvatel (i dalších osob nacházejících se na území daného státu), je jedním z hlavních účelů existence demokratických (i nedemokratických) států. V rámci toho pak státy vytvářejí systémy civilní obrany a je úkolem zákonodárců a příslušných veřejnoprávních institucí vhodně tyto systémy připravit na případná ohrožení lidských životů, zdraví či majetku, ať už válečného či neválečného charakteru.

Cílem této práce je provést komparaci koncepčních přístupů k plánování ukrytí obyvatelstva v minulosti a v současné době. Tato „současná doba“ je v této práci ohraničena obdobím počínajícím rokem 2000, který považuji za přelomový v oboru ochrany obyvatelstva obecně. Podle mého názoru je tomu proto, že ačkoliv nejvýznamnějším státotvorným okamžikem rozdělujícím minulost a současnost České, respektive Československé republiky, byl okamžik změny Československé socialistické republiky na Českou a Slovenskou Federativní Republiku v roce 1990, následovaný rozdělením na samostatnou Českou a Slovenskou republiku k 1. lednu 1993, základním kamenem současné právní úpravy se staly až v roce 2000 zákon o integrovaném záchranném systému a krizový zákon, jak jsou tyto zákony definovány a popsány v následujících kapitolách této práce.

Pro dosažení cílů této práce je tak nejprve v její teoretické definováno ukrytí obyvatelstva coby nástroje ochrany obyvatelstva, následuje krátké seznámení čtenáře s historicko-právními východisky plánování tohoto ukrytí. V rámci historie se rozlišuje pět zásadních období – nejprve období mezi první a druhou světovou válkou, následně období

Protektorátu Čechy a Morava, následované podobně krátkým obdobím 1945–1948, po němž pak následuje období 1948–1989. Jak bylo zmíněno výše, samotný rok 1989 ani roky následující koncepční změnu do plánování a systémů ochrany, respektive ukrytí obyvatelstva, nepřinesly, a proto i období mezi lety 1989 až 2000 je pro znázornění dílčích změn uvedeno v této historické kapitole.

Poslední kapitola teoretické části této práce pak představuje současnou koncepci plánování ukrytí obyvatelstva, jež vychází ze zmíněných zákonů– zákona o integrovaném záchranném systému a krizového zákona.

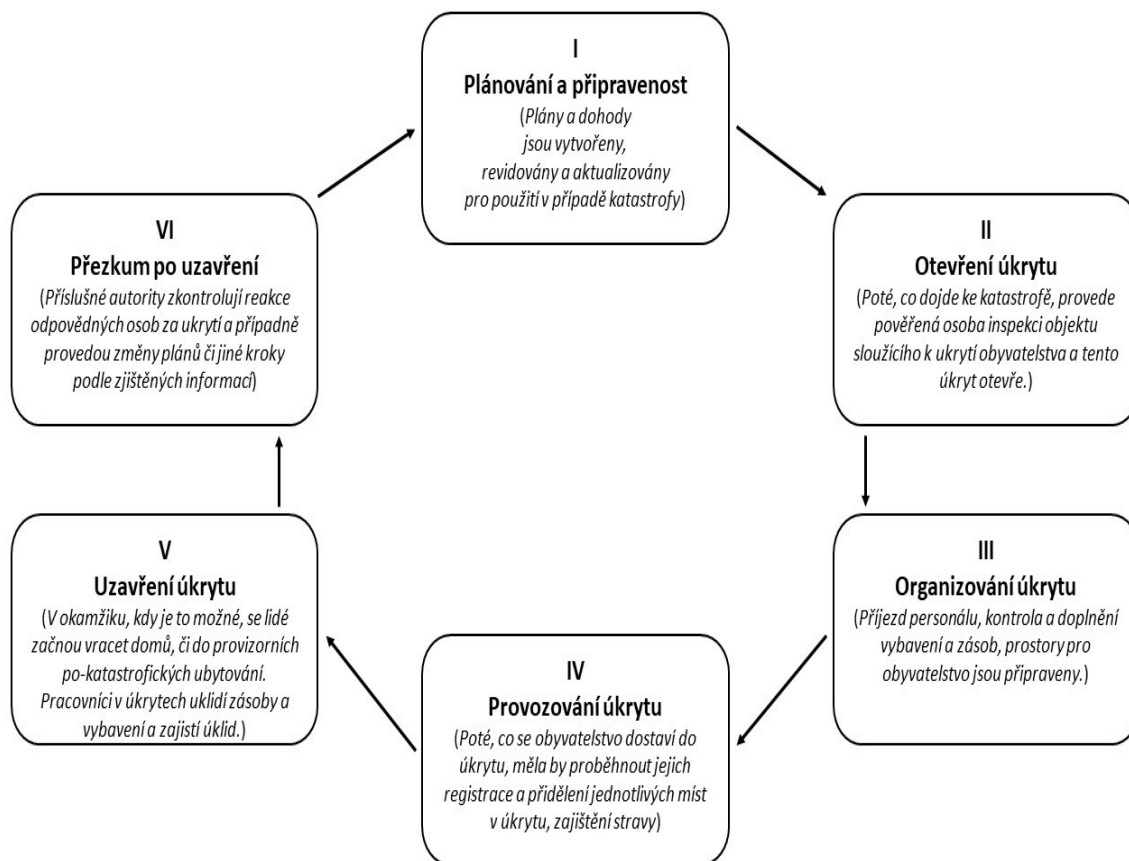
V praktické části práce pak dochází k samotné komparaci přístupů k plánování ukrytí obyvatelstva na základě informací nastíněných v teoretické části, dále prohloubených právě v praktické části pro účely efektivní komparace. Součástí praktické části je deduktivní porovnání jednotlivých období a na základě provedené komparace a získaných informací nastínění návrhů na zlepšení současného stavu v oblasti ochrany, respektive ukrytí obyvatelstva.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 UKRYTÍ JAKO NÁSTROJ OCHRANY OBYVATELSTVA

Stanovení základních koncepcí a rozvržení odpovědnosti i pravomocí při ochraně obyvatelstva je jedním z hlavních účelů a úkolů jednotlivých států i nadnárodních společností (Martínek, 2009). Mezi možnosti ochrany obyvatelstva pak vedle jeho ukrytí patří varování, evakuace a zajištění nouzového přežití obyvatelstva (Pokorný a kol., 2020).

V následujícím diagramu je znázorněn cyklus ukrytí, jak jej doporučuje Červený kříž.

Obrázek č. 1 Cyklus ukrytí (The American National Red Cross, 2012)

2 HISTORICKO-PRÁVNÍ VÝCHODISKA PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ OBYVATELSTVA

V úvodu této práce byly zmíněny zbraně a další válečné nástroje, jež mohou ohrozit životy a zdraví většího počtu lidí, potažmo obyvatel. Právě v souvislosti se vznikem zbraní hromadného ničení jsou pak budovány první hromadné úkryty a vyvstává potřeba jejich centrálního plánování. Časově tento jev pak řadíme do období mezi první a druhou světovou válkou, a to v souvislosti s rozmachem průmyslové chemie a letectví (Řehák, Pupíková, 2015).

Potřeba, podoba, množství i účely těchto hromadných úkrytů se pak postupem času měnily v závislosti na politických, sociologických a ekologických důvodech až do podoby, jakou známe dnes. Smyslem této kapitoly tak bude pochopení tohoto vývoje a zasazení dnešní podoby hromadných úkrytů do historického kontextu.

2.1 Meziválečné období (20. a30. léta 20. století)

Na území tehdejší Republiky československé zprvu na poli civilní obrany působily dobrovolné orgány ve formě Ústředního výboru obrany obyvatelstva a místních výborů obrany obyvatelstva. Ústřední výbor se v rámci prevence připravoval zejména na provádění zatemňovacích prací, protiletectvých pozorování a protiletectvé služby (Horák a kol., 2015, s. 29). Jejím primárním zaměřením tak byly vojenské útoky a ochrana proti chemickým zbraním (Horák a kol., 2015, s. 29).

Na základě její činnosti byl v roce 1935 přijat první zákon v této oblasti a tito dobrovolníci pak byli z velké části pověřeni jeho naplňováním (Martínek a kol., 2006).

Tímto zákonem byl zákon č. 82, o ochraně a obraně proti leteckým útokům (dále jen „**zákon 82/1935**“), na jehož základě vzniká v rámci Ministerstva vnitra centrální institut Civilní protiletectvé ochrany (Řehák, Pupíková, 2015). Na místní úrovni pak došlo ke zřízení poradních výborů civilní protiletectvé ochrany (Řehák, Pupíková, 2015). Tento první zákon byl koncipován na prozatím všeobecném základu a soustředil se na ochranu velkých měst – zejména pak měst důležitých stran průmyslu či jiných faktorů zásadních pro obranu státu (Řehák, Pupíková, 2015). Obyvatelé těchto měst měli být vybaveni dostatečným množstvím plynových masek a na jejich ochranu měly být vybudovány veřejné úkryty.

Další zákon přijatý na poli ukrytí obyvatelstva pak už všeobecný nebyl – reagoval totiž na vzrůstající nebezpečí tehdejší Německé říše. Jednalo se o zákon č. 75 z roku 1938 (dále jen „**zákon 75/1938**“), kterým se doplňoval zákon 82/1935 (Řehák, Pupíková, 2015).

2.2 Protektorát Čechy a Morava

Dříve vyhlášené československé právní předpisy, zejména zákon 82/1935 a jeho prováděcí podzákoné předpisy, zůstaly zpočátku na základě výnosu říšského protektora nadále v platnosti (Horák a kol., 2015, s. 33).

Následná, protektorátní úprava ukrytí obyvatelstva pak již byla součástí německé právní úpravy. Činnost jednotek Civilní protiletectké ochrany přešla v roce 1940 na protektorátní policii, tehdy spolupracující s Červeným křížem a požárními jednotkami (Martínek a kol., 2006).

V roce 1941 byly všechny jednotky Civilní protiletectké ochrany začleněny do Luftschutzu, přičemž po personální stránce zprvu nedošlo k významným změnám, jelikož byli do Luftschutzu zařazeni dřívější zaměstnanci Civilní protiletectké ochrany (Horák a kol., 2015, s. 33). Následně byla pro území Protektorátu Čechy a Morava vydána příručka nazvaná (v překladu) „*Zákon o protiletectké ochraně v Čechách a na Moravě*“ (dále jen „**Zákon o ochraně protektorátu**“), jejímž cílem byla ochrana před spojeneckými leteckými útoky (Řehák, Pupíková, 2015).

„Mezi hlavní úkoly protiletectké ochrany patřilo varování obyvatelstva protiletectkou výstražnou službou, pomoc při eliminaci škod bezpečnostní a pomocnou službou, ochrana osob v průmyslových podnicích pro udržení nerušeného chodu závodní protiletectkou ochranou a ochrana osob ve veřejných a privátních objektech svépomocnou ochranou“ (Řehák, Pupíková, 2015).

2.3 Období 1945–1948

Po skončení druhé světové války došlo u plánování ukrytí obyvatelstva k útlumu. Protiletcecká ochrana, zejména její ochranné stavby, zařízení a organizační struktury, byly v období let 1946 až 1948 postupně rušeny a odstraňovány (Řehák, Pupíková, 2015). Vůbec nedošlo k přijetí nového zákona o civilní ochraně, pouze byla prezidentským dekretem znovuobnovena platnost zákona č. 184/1937 Sb., o branné výchově, a jeho prováděcí vládní nařízení, který byl nahrazen novým branným zákonem až v roce 1951 (Horák a kol., 2015, s. 36). Tento zákon zakládal připravenost obrany vlasti na bázi dobrovolnosti, zejména na základě činnosti Svazu pro spolupráci s armádou, který působil na poli přípravy obyvatelstva na vstup do Československé lidové armády (Horák a kol., 2015, s. 36).

2.4 Období 1948–1989

K dalšímu vývoji došlo v důsledku obratu na politické scéně v roce 1948, kdy se hned do prvního pětiletého plánu na období 1949–1953 prosadilo využití značných finančních prostředků na obnovení zabezpečení civilní obrany (materiálního, technického i personálního) (Řehák, Pupíková, 2015). Tehdejší Ministerstvo vnitra se dokonce snažilo zpětně nabýt materiál, který byl v důsledku výše zmíněných poválečných likvidací převeden na jiné rezorty (Řehák, Pupíková, 2015).

Znovuvybudování civilní obrany vykazovalo pod přímým vlivem Sovětského svazu znaky centralistického pojetí a zprvu bylo primárně zaměřeno na ochranu proti konvenčním zbraním v případě ozbrojeného konfliktu (Martínek a kol., 2006). Až v období mezi lety 1958 až 1975 se obrana rozšířila na ochranu proti zbraním hromadného ničení.

Rozšíření systémů civilní obrany na neválečné situace, jako jsou živelní pohromy či rozsáhlé průmyslové havárie, pak přichází až v období mezi lety 1975 až 1989. Jednotlivé změny v tomto ohledu však byly pouze změnami dílčími (Martínek a kol., 2006).

Na úrovni platného práva bylo v tomto období přijato vládní usnesení o civilní obraně ze dne 13. července 1951 (dále jen „**vládní usnesení 1951**“), kterým došlo ke zřízení „*účinné obrany obyvatelstva, míst a závodů, zejména před vzdušnými útoky*“. Následující faktické kroky pak vedly k systematickému zřizování stálých úkrytů pro obyvatelstvo. K možným zdrojům ohrožení přibyly jaderné zbraně, bylo potřeba zvýšit odolnost stávajících úkrytů a vybavit obyvatelstvo prostředky individuální protichemické ochrany (Řehák, Pupíková, 2015). Následně došlo k přijetí Usnesení vlády Republiky československé

č. 49/1958 Sb., o civilní obraně Republiky československé („vládní usnesení 1958“), jehož přílohou byla Směrnice o civilní obraně Republiky československé (Řehák, Pupíková, 2015).

Pro realizaci plánu ukrytí obyvatelstva a osazenstva závodů z roku 1959 byly vydány směrnice ŠCOS Tech-6-5 „Směrnice pro zpracování plánu ukrytí obyvatelstva, žactva a osazenstva objektů pro případ nenadálého vzdušného napadení.“ Roku 1962 byly vydány nové ženíjně-technické normativy, kdy bylo ukrytí plánováno předpisem ŠCOS Tech-6-6 „Směrnice pro vypracování plánu ukrytí obyvatelstva, žactva a osazenstva objektů v kategorizovaných a okresních městech pro případ očekávaného vzdušného napadení“, reagující v plném rozsahu na předpokládané napadení státního území zbraněmi hromadného ničení (Ochrana obyvatelstva, 2019).

S počátkem roku 1976 převzalo civilní obranu Ministerstvo obrany a další teze její budoucí koncepce byly vyvozeny z doktríny Varšavské smlouvy tak, že ukrytí obyvatelstva je jeho hlavním způsobem ochrany (Řehák, Pupíková, 2015). Táž teze pak byla přejata také v dokumentu nazvaném „Komplexní zdokonalování Civilní obrany ČSSR“ v roce 1981 (Řehák, Pupíková, 2015). Doplnkovým způsobem ochrany obyvatelstva pak byla jeho evakuace, zejména na vybraných místech republiky (Řehák, Pupíková, 2015). Plánování spočívalo v kategorizaci daných oblastí na základě krajských i místních charakteristik a v přítomnosti důležitých průmyslových objektů (Řehák, Pupíková, 2015). Vedle kategorizace místní se pak uplatnila rovněž kategorizace personální – „*zvláštní důraz byl kladen na ochranu pracovníků objektů výrobní sféry, důležitých pro zabezpečení funkce válečné ekonomiky k nepřetržitému zásobování ozbrojených sil a obyvatelstva vším potřebným*“ (Řehák, Pupíková, 2015).

Zásadním dokumentem pro plánování ukrytí od roku 1988 byl předpis CO-2-7 s názvem „*Ukrytí obyvatelstva*“. Tento předpis se zabýval zásadami ukrytí obyvatelstva za mimořádných opatření. Jsou zde stanoveny podmínky pro zpracování, upřesňování a realizování dokumentů ukrytí jednotlivých kategorií obyvatelstva (příloha I) na území ČSSR, později ČSFR v případě očekávaného i nenadálého napadení a byl povinný pro náčelníky a štáby Civilní obrany všech stupňů a řízení. Vyhotovené dokumenty pro ukrytí byly součástí plánů Civilní obrany na všech stupních řízení. Také byly základním prvkem plánů činnosti při jednotlivých stupních pohotovosti ČSSR (ČSFR) a za situace ohrožení a jiných prováděcích materiálů u orgánů a organizací Civilní obrany. Předpis byl určen jak pro nevojenskou, tak vojenskou část civilní obrany.

Tento předpis nabyt účinnosti 1. lednem 1984 a tímto dnem pozbyly platnosti směrnice ŠCOS-tech-6-5 a ŠCOS-tech-6-6 i všechny prováděcí směrnice k těmto předpisům (ČSSR,1984).

Původní požadavek, aby byla do roku 1990 zajištěna možnost ukrytí veškerého obyvatelstva, se ukázal jako neuskutečnitelný, a to jak z důvodů finančních, tak technických (Řehák, Pupíková, 2015).

2.5 Období 1989–2000

Od roku 1990 začalo docházet k postupné přeměně ochrany obyvatelstva tak, aby se tento obor vyrovnal moderním systémům vyspělých států. V první řadě byla postupně opouštěna celková koncepce prioritizace válečných situací při plánování ochrany obyvatelstva, kdy došlo k přechodu na plánování ochrany obyvatelstva právě v situacích neválečných (Řehák, Pupíková, 2015). Současně s tím byly zrušeny programy, jejichž jediným cílem bylo zvyšovat obranyschopnost národního hospodářství pro případ války.

Jednou z nejdůležitějších událostí následujících po změně režimu v roce 1989 byla ratifikace Dodatkových protokolů k Ženevským úmluvám o ochraně obětí ozbrojených konfliktů (tyto dodatkové protokoly dále společně jen jako „**Dodatkové protokoly**“). Tato ratifikace byla po předchozím schválení ze strany Federálního shromáždění Československé socialistické republiky provedena prezidentem republiky dne 19. ledna 1990. Zmíněné Dodatkové protokoly byly přijaty v Ženevě dne 8. června 1977a jsou dva: Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (protokol I) (dále jen „**protokol I**“) a Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní charakter (dále jen „**protokol II**“), (Důvodová zpráva k zákonu č. 239/2000 Sb. a zákonu č. 240/2000 Sb., 1999).

V rámci českého právního řádu byly oba Dodatkové protokoly publikovány sdělením č. 168/1991 Sb., o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977 (dále jen „sdělení 168/1991 Sb.“).

Tato ratifikace byla významná proto, že se jednalo o první krok směrem k přejímání evropských ochranných a obranných struktur (Martínek a kol., 2006). Civilní obrana jako celek byla dále postupně internacionalizována, nejprve přenesením některých pravomocí na Severoatlantickou alianci a následně na Evropskou unii (Řehák, Pupíková, 2015).

Zmíněná transformace byla provedena přijetím několika zásadních předpisů. Konkrétně se jedná o:

- zákon č. 21/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, a kterým se provádějí další opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky,
- usnesení vlády České republiky č. 126/1993, jehož obsahem jsou Opatření civilní ochrany České republiky,
- usnesení vlády č. 710/1997 ke koncepci zabezpečení úkolů civilní ochrany definovaných Dodatkovým protokolem I k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů z 12. srpna 1949,
- usnesení vlády č. 53/1999, kterým byl vysloven souhlas s převodem výkonu státní správy ve věcech civilní obrany z působnosti Ministerstva obrany do působnosti Ministerstva vnitra,
- usnesení vlády 39/2000, kterým vzala vláda na vědomí informaci o postupu transformace a vyslovila souhlas se změnou termínu převodu státní správy ve věcech civilní obrany k 1. lednu 2000,
- usnesení Vlády České republiky č. 417/2002, kterým došlo k bezúplatnému převodu trvale nepotřebného materiálu civilní ochrany z vlastnictví státu do vlastnictví místně příslušných obcí. Veškeré nakládání s materiálem civilní ochrany je obec povinna projednávat s příslušným hasičským záchranným systémem kraje.

Obecně lze shrnout, že problematika mimořádných událostí z tohoto i předcházejícího období je charakteristická roztržitostí předpisů, které nabízely řešení těchto situací pouze v lokálních podmínkách a soustředily se pouze na vytyčené mimořádné události typu povodně, požáry a radiační nehody.

Úprava navíc byla „*příliš obecná, nestanoví odpovědnost, oprávnění a povinnosti konkrétním subjektům v potřebné kvalitě, a především chybí možnost centrálního řízení a koordinace při řešení krizových situací prováděná státními orgány*“. Část právní úpravy navíc neměla povahu zákona, ale byla vydána formou podzákonných předpisů či usnesení vlády (Důvodová zpráva k zákonu č. 239/2000 Sb. a zákonu č. 240/2000 Sb., 1999).

3 SOUČASNÝ KONCEPT PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ OBYVATELSTVA (OD ROKU 2000)

Základní kámen současné právní úpravy pak položil zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů přijatý 9. srpna 2000 (dále jen „zákon o integrovaném záchranném systému“) a zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) z téhož dne (dále jen „krizový zákon“). Tyto dva zákony a na ně navazující vyhlášky jsou předmětem bližšího rozboru v rámci podkapitol 3.1 a 3.2.

Přijetím těchto zákonů byla současně splněna povinnost České republiky převzít do svého právního řádu protokol I.

Civilní obrana je v článku 61 protokolu I definována jako *„plnění humanitárních úkolů, jejichž cílem je chránit civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci mu odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí nebo pohrom a také vytvořit nezbytné podmínky pro jeho přežití“*. (Sdělení č. 168/1991 Sb., o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních, 1991). Tyto humanitární úkoly jsou v témž článku taxativně vyjmenovány a patří mezi ně *„organizování a poskytování úkrytů“* (sdělení č. 168/1991 Sb.).

Pravomoc a povinnost veřejnoprávních subjektů zajišťovat ochranu obyvatelstva, jeho zdraví a majetku je také zakotvena na ústavní úrovni, a to ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky (dále jen „zákon o bezpečnosti ČR“), který ve svém ustanovení § 3 ukládá ozbrojeným silám, ozbrojeným bezpečnostním sborům, záchranným sborům a havarijním službám povinnost zajistit České republice bezpečnost a státním orgánům, orgánům územních samosprávných celků a právnickým a fyzickým osobám povinnost podílet se na zajišťování bezpečnosti České republiky (Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, 1998).

Zákonem, kterým se stanoví povinnosti jednotlivých subjektů při zajišťování obrany státu před vnějším napadením, je zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky ze dne 14. září 1999 (dále jen „zákon o zajišťování obrany“).

Tento zákon definuje obranu státu jako „*souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Obrana státu zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému*“. Obsahově tak leží zákon o zajišťování obrany mimo rozsah této bakalářské práce.

3.1 Zákon o integrovaném záchranném systému

Zákon o integrovaném záchranném systému byl přijat v roce 2000 za účelem vyplnit mezeru v právním řádu České republiky, který neobsahoval komplexní úpravu postupu při mimořádných událostech, zejména pak těch velkého rozsahu. Vedle všeobecné potřeby této právní úpravy pak zákon reagoval i na jednu konkrétní skutečnost, a to na „*rozsáhlé ničivé povodně v roce 1997, kde byla absence právních a dalších podmínek zřejmá zejména při provádění záchranných a likvidačních prací, kdy byly bezprostředně ohroženy lidské životy a majetek* (Důvodová zpráva k zákonu č. 239/2000 Sb. a zákonu č. 240/2000 Sb., 1999).

Zákon o integrovaném záchranném systému definuje ochranu obyvatelstva jako „*plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku*“. (§ 2 písm. e) zákona o integrovaném záchranném systému).

Integrovaný záchranný systém se použije v případech, kdy je potřeba uskutečnit přípravy na mimořádnou událost, a při „*potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému*“ (§ 3 zákona o integrovaném záchranném systému). Tyto mimořádné události jsou přitom definovány jako takové „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí*“, které vyžaduje provedení záchranných a likvidačních akcí (§ 2 písm. b) zákona o integrovaném záchranném systému).

Svou povahou je integrovaný záchranný systém systémem „*práce s nástroji spolupráce a modelovými postupy součinnostmi (typovými činnostmi) a je součástí zajištění vnitřní bezpečnosti státu*“ (Mika a kol., 2021, s. 166).

S odkazem na čl. 61 protokolu I byl tímto zákonem do českého právního řádu převzat pojem „civilní nouzové plánování“ ve významu, v jakém je užíván v protokolu I.

Ministerstvu vnitra je také – v koordinaci s Ministrem pro místní rozvoj – přiřknuta pravomoc stanovit „stavebně technické požadavky na stavby určené k ochraně obyvatelstva při mimořádných událostech, k zabezpečení záchranných prací, ke skladování materiálu civilní ochrany a k ochraně a ukrytí obsluh důležitých provozů“ (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, 2000).

Provedení jednotlivých kroků v oblasti ukrytí obyvatelstva je pak přikázáno krajům, které zajišťují připravenost na mimořádné události, v jejímž rámci zajišťují ukrytí osob před hrozícím nebezpečím (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, 2000).

Pravomocemi na krajské úrovni je pověřen předseda zastupitelstva kraje – důvodová zpráva vysvětluje, že „svěření uvedených oprávnění předsedovi zastupitelstva kraje vychází ze zájmu, aby o krizových opatřeních rozhodovala jedna fyzická osoba, která bude současně konkrétním nositelem odpovědnosti za vydaná rozhodnutí“ (Důvodová zpráva k zákonu č. 239/2000 Sb. a zákonu č. 240/2000 Sb., 1999).

Zmíněná obecní pravomoc ovšem platí jen v případech, kdy zvláštní zákony neurčují jinak. Mezi tyto zvláštní zákony patří například:

- zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 11/1999 Sb., o zóně havarijního plánování,
- zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úradech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 224/2015 Sb.) Kromě veřejných institucí pak tento zákon dále stanoví povinnosti právnickým a fyzickým osobám, které jsou vlastníky technických zařízení a budov nakládajících s nebezpečnými látkami (zákon č. 356/2003 Sb.) či nebezpečnými odpadem, nebo takové látky přepravující. Takové fyzické či právnické osoby mají povinnost zajistit varování svých zaměstnanců, jejich evakuaci a případný úkryt.

Postup při poskytování úkrytů, způsob a rozsah kolektivní a individuální ochrany obyvatel určuje Ministerstvo vnitra zvláštním předpisem podle § 7 odst. 8 písm. g) Zákona 239/2000 Sb. Tímto zvláštním předpisem je vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002, k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva ze dne 9. srpna 2002.

Vyhláška 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Na základě této vyhlášky je zabezpečení úkrytí osob ve stálých úkrytech svěřeno krytovému družstvu složenému z velitele, obsluhy filtroventilačního zařízení, zdravotníků a pomocníků v počtu podle kapacity úkrytu.

Celá část pátá této vyhlášky k ochraně obyvatelstva se věnuje zásadám postupu při poskytování úkrytů a způsobu i rozsahu konkrétní a individuální ochrany obyvatelstva – od postupu při přesunu obyvatelstva do úkrytu po jeho rozmístění v tomto úkrytu a poučení o chování v něm (Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, 2002).

Co do způsobu a rozsahu kolektivní ochrany obyvatelstva úkrytím odkazuje vyhláška na havarijní plán, konkrétně pak na jeho plán ukrytí (§ 16 odst. 1 vyhlášky k ochraně obyvatelstva). Úkryty mohou být dvojího charakteru – stálé a improvizované.

Improvizované úkryty se budují jen tehdy, nelze-li využít stálých úkrytů v případech některého z nouzových stavů „*k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení*“ (Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, 2002).

Stálé úkryty jsou tvořeny trvale ochrannými prostory v podzemní části staveb nebo stavby samostatně stojící. V rámci stálých úkrytů pak tato vyhláška rozlišuje mezi stálými úkryty tlakově odolnými a tlakově neodolnými a ochrannými systémy podzemních dopravních staveb.

Stálé tlakově odolné úkryty se využívají k ochraně obyvatelstva proti účinkům zbraní hromadného ničení v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu.

S využitím stálých tlakově neodolných úkrytů se počítá k ochraně obyvatelstva proti účinkům světelného a tepelného záření, pronikavé radiaci, kontaminaci radioaktivním prachem a částečně proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Ochranné systémy podzemních dopravních staveb se využívají k ochraně obyvatelstva při stavech podle odstavce 5 a při mimořádných událostech (Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, 2002).

Návrhy ploch potřebných k ukrytí obyvatelstva jsou zpracovány v textových a grafických částech územních plánů obcí. Na základě tohoto návrhu se pak v souladu s územním plánem obce zpracuje do regulačního plánu doložka civilní ochrany členěná na textovou a grafickou část, kde textová část stanoví požadavky na pozemky a požadavky na jejich využití pro umístění stálých a improvizovaných úkrytů (Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, 2002).

Vyhláška 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Nejdůležitější vyhláškou související s plánováním ukrytí obyvatelstva je Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému ze dne 5. září 2001. V této vyhlášce je zmíněno, jakým způsobem se zpracovává havarijní plán kraje (Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, 2001).

Na základě přílohy č. 1 této vyhlášky, o způsobu zpracování havarijního plánu kraje, v druzích plánů konkrétních činností, v bodě jedna se za účelem konkrétních činností pro provádění záchranných a likvidačních prací na území kraje zpracovává podle bodu d) i plán ukrytí obyvatelstva. V bodě tři v obsahu traumatologického plánu se podle bodu b) uvádějí způsoby zabezpečení zdravotnické pomoci evakuovanému a ukrývanému obyvatelstvu. V bodě pět se popisuje, co obsahuje plánování ukrytí obyvatelstva. Tím se míní zásady zabezpečení ukrytí, přehled stálých úkrytů po správních obvodech obcí s rozšířenou působností, s vyznačením typu úkrytu a kapacity ukrývaných osob, v další řadě i přehled o vhodných prostorech pro vybudování improvizovaných úkrytů a rozdělení odpovědnosti za ukrytí obyvatelstva (Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, 2001).

3.2 Krizový zákon

Účelem krizového zákona je zajištění přípravy na krizové situace nesouvisející se zajišťováním obrany při napadení státu, následné řešení těchto situací a dále ochrana kritické infrastruktury, přičemž tato povinnost se vztahuje jak na veřejnoprávní subjekty (státní orgány i orgány územních samosprávných celků), tak na subjekty soukromoprávní (právnícké i fyzické osoby) (Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, 2000). Co je kritická infrastruktura, je stanoveno směrnicí Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení

potřeby zvýšit jejich ochranu, která stanoví, že „*primární a konečnou odpovědnost za ochranu evropské kritické infrastruktury nesou členské státy a vlastníci/provozovatelé těchto infrastruktur*“ (Council Directive 2008/114/EC, 2008). Tato směrnice definuje kritickou infrastrukturu jako „*prostředky, systémy a jejich části nacházející se v členském státě, které jsou zásadní pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, zdraví, bezpečnosti, zabezpečení nebo dobrých hospodářských či sociálních podmínek obyvatel a jejichž narušení nebo zničení by mělo pro členský stát závažný dopad v důsledku selhání těchto funkcí*“ (Council Directive 2008/114/EC, 2008).

Zákon je vystavěn na konceptu „systémově propojené struktury krizového řízení na všech předpokládaných stupních řízení (centrum–kraj–obec)“ (Důvodová zpráva k zákonu č. 239/2000 Sb. a zákonu č. 240/2000 Sb., 1999).

Mezi krizové situace pak podle tohoto zákona patří mimořádné události podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, pokud byl v jeho důsledku vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, 2000).

Stav nebezpečí je bezodkladné opatření, které může hejtman kraje (resp. primátor hlavního města Prahy) vyhlásit, pokud jsou ohroženy životy, zdraví, majetek či životní prostředí, pokud toto ohrožení nedosahuje intenzity „ohrožení značeného rozsahu“. Pokud by dosahovalo ohrožení značného rozsahu, požádá hejtman vládu o vyhlášení nouzového stavu. V okamžiku, kdy tak vláda učiní, končí platnost krizových opatření vyhlášených v rámci stavu nebezpečí. Obecně lze stav nebezpečí vyhlásit maximálně na třicet dní, přičemž tato doba může být prodloužena jen se souhlasem vlády (Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, 2000). Po jeho vyhlášení hejtman (resp. primátor hlavního města Prahy) informuje vládu, která může toto vyhlášení zrušit.

Nouzový stav je vyhlášován na základě zákona o ochraně ČR, ve kterém se také nachází jeho právní úprava. Nouzový stav vyhláší vláda, která tak může učinit „*v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost*“.

Pokud existuje nebezpečí z prodlení, může být nouzový stav vyhlášen samotným předsedou vlády, jehož rozhodnutí v následujících 24 hodinách podléhá schválení, či zrušení ze strany celé vlády. O vyhlášeném nouzovém stavu podává vláda neprodleně zprávu Poslanecké sněmovně, která jej může zrušit (Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, 1998).

Stav ohrožení státu může být vyhlášen Parlamentem ČR na základě návrhu vlády, a to pouze v případech, kdy je *„bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy“* (Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, 1998).

Stav ohrožení státu a nouzový stav jsou dva ze tří mimořádných stavů definovaných zákonem o bezpečnosti ČR. Třetím mimořádným opatřením je válečný stav, na který už se ovšem krizový zákon nevztahuje. Rozhodnutí, který z těchto stavů bude v dané situaci vyhlášen závisí na jejím charakteru, intenzitě a územním rozsahu, přičemž jejich závažnost postupuje následovně: nouzový stav – stav ohrožení státu – válečný stav. Nouzový stav a stav ohrožení státu se vyhláší pro omezené nebo celé státní území, válečný stav je možno vyhlásit pouze pro celé státní území (Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, 1998).

4 DÍLČÍ ZÁVĚR

Teoretická část této práce byla věnována seznámení se s teoretickými základy historicko-právního vývoje ochrany obyvatelstva České republiky se zaměřením na tematiku ukryvání obyvatelstva. V rámci toho bylo v této kapitole, v souladu s účely předkládané práce, představen vývoj právní úpravy na pozadí historických i politických okolností, jako byla druhá světová válka, optimistická nálada poválečného období následovaná politickým převratem v roce 1948 a socialistickým režimem až do roku 1989. Za opravdu přelomový rok v oblasti ochrany, respektive ukrytí obyvatelstva, byl však již v úvodu vytyčen rok 2000, kdy došlo k přijetí zákona o integrovaném záchranném systému a krizového zákona.

Období mezi první a druhou světovou válkou i následná léta druhé světové války bezesporu položily základ pro nové nahlížení na koncepční plánování ukryvání obyvatelstva, v souběhu s vývojem zbraní hromadného ničení a chemických zbraní. Jednalo se však o velice specifická období, a to jednak kvůli existenci hrozby ze strany našeho sousedního státu, jednak kvůli současnému nedostatku jistot na mezinárodní úrovni, jelikož k vytvoření mezinárodních mírových systémů došlo právě až po druhé světové válce. Z koncepčního hlediska se tak jedná o situaci nesrovnatelnou se současnou dobou.

Předmětem následující praktické části tak bude zejména komparace přístupu k plánování ukrytí obyvatelstva v obdobích let 1948 až 2000 zaměřená na předpis CO-2-7 s obdobím, jež následuje právě po roce 2000. Hlavní změny (kromě těch institucionálních) můžeme pozorovat především ve snaze sjednotit systémy sloužící k ochraně obyvatelstva, vytvořit centrálně založený systém, který ale bude fungovat na decentralizovaném základě (tedy formou přenesení pravomocí na kraje a obce, jež ale postupují podle jednotných právních předpisů).

Vedle těchto institucionálních změn pak sledujeme také změny v předmětu ohrožení obyvatelstva, před kterým je potřeba chránit, kdy z původní, čistě protiválečné ochrany došlo k postupnému přechodu (jenž byl nejintenzivnější v období 1989–2000) na ochranu proti neválečným krizovým situacím, jako jsou například živelní pohromy či různé havárie.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 KOMPARACE PŘÍSTUPŮ K PLÁNOVÁNÍ UKRYTÍ OBYVATELSTVA PŘED ROKEM 2000 A V SOUČASNOSTI

Důležitou částí této bakalářské práce a zároveň i jejím cílem je tzv. komparace neboli srovnání přístupů k plánování ukrytí v České republice v minulosti a v současné době. V této části jsou rozebrána jednotlivá období se zaměřením na platnost předpisu CO-2-7 „Ukrytí obyvatelstva“ a na přístupy plánování ukrytí po pozbytí jeho platnosti. Závěr shrnuje výsledek porovnání a dedukuje pozitiva i negativa daných období.

Samotný předmět zkoumání je definován již v názvu bakalářské práce: Komparace neboli srovnání přístupů k plánování ukrytí v České republice v minulosti a v současné době. Toto téma bylo zvoleno z důvodu prohloubení vědomostí o plánování ukrytí, absence podobného srovnání a zároveň ke zjištění rozdílů mezi jednotlivými přístupy. Podmínkou dosažení daného cíle je mít k dispozici kvalitní informace.

5.1 Plánování ukrytí před rokem 2000

Zásadním dokumentem pro plánování ukrytí před rokem 2000 byl předpis CO-2-7s názvem „Ukrytí obyvatelstva“ (obsah byl rozebrán již v části 2.4 této bakalářské práce). V této části bude téma rozebráno podrobněji.

Normativy stavebně technických opatření CO na území ČSSR plánují ukrytí obyvatelstva, žactva a osazenstva objektů:

- ve stálých tlakově odolných úkrytech,
- v protiradiačních úkrytech.

Stálé tlakově odolné úkryty jsou trvalé ochranné stavby, které poskytují ochranu proti různým účinkům zbraní hromadného ničení. V době míru se budují investičním způsobem. Musí se bez ohledu na umístění a odolnost připravit na přijetí osob k ukrytí ve stanovených lhůtách. Nedokončené stálé tlakově odolné úkryty lze využít jako protiradiační úkryty.

Protiradiační úkryty jsou vhodné nadzemní nebo podzemní prostory, které poskytují ochranu proti radioaktivnímu zamoření a ozáření. V době míru jsou budovány investičním způsobem:

- stálé protiradiační úkryty,
- stálé protiradiační úkryty zesílené (ČSSR, 1984).

Stálé protiradiační úkryty zesílené částečně poskytují i ochranu proti účinkům tlakové vlny. Když jsou vyhlášeny jednotlivé stupně pohotovosti ČSSR nebo situace ohrožení, jsou protiradiační úkryty budovány svépomocí obyvatelstva a osazenstva objektů. Při nedostatku vhodných prostorů jsou tyto úkryty budovány polním způsobem. Rozhodnutím příslušných územních orgánů se do výstavby protiradiačních úkrytů ve městech, obcích a objektech národního hospodářství zapojují výrobní a stavební organizace.

Po vyhlášení jednotlivých stupňů pohotovosti ČSSR a situace ohrožení se protiradiační úkryty budované svépomocí zpohotovují podle etap:

- do dvou hodin od zahájení budování se vyklízejí vybrané prostory, kontrolují se uzávěry páry, plynu, vody a dosahuje se připravenosti k příjmu ukryvaného obyvatelstva,
- do 12 hodin od zahájení budování se provedou plánované úpravy (zabezpečení přívodu vzduchu, vnitřní a vnější úpravy, vybavení úkrytu, utěsnění apod.),
- v dalším období jsou provedeny úpravy ke zvýšení ochranných vlastností úkrytu (včetně dosažení odolnosti proti tlakovým účinkům, spadu trosek apod.).

Vyhlášením vzdušného poplachu se vnější úpravy přerušují, úkryt se obsazuje a zbývající úpravy se provádějí zevnitř.

5.1.1 Plánování ukrytí

V místech zvláštní (Z) kategorie a dále v místech I. a II. kategorie (příloha I) je ukrytí plánováno pro mírové směny v objektech, školách, a hlavně pro původní počet obyvatelstva. Požadovaná kapacita ukrytí obyvatelstva ve stálých tlakově odolných úkrytech se stanoví normativy stavebně technických opatření CO na území ČSSR.

Na zbylém území ČSSR se ukrytí plánuje pro původní počet obyvatelstva a nejsilnější mírové směny v objektech a školách. Na místech, která jsou příjmem evakuovaného obyvatelstva, osob vyvedených z prostoru, jenž je ohrožen průnikem průlomové vlny, se ukrytí plánuje pro korigovaný počet obyvatelstva.

Ukrytí se plánuje pro nejsilnější válečnou směnu, pokud je nejsilnější válečná směna vyšší než mírová (ČSSR, 1984).

V objektech, v nichž jsou osoby ubytovány dočasně (např. ústavy nápravné výchovy, zdravotnická zařízení, domovy důchodců, domovy mládeže, hotely apod.), se plánuje ukrytí na maximální kapacitu daného zařízení, včetně zabezpečení osazenstva objektu.

V objektech, kde se velmi často shromažďují obyvatelé (nádraží, obchodní domy, tržnice apod.), se plánuje ukrytí na nejvyšší kapacitu, jakou je možné v objektu zabezpečit. Podle předpokladů se připravují stálé tlakově odolné úkryty, nebo se vybrané prostory zpohotovují na protiradiační úkryty. Přednostním zabezpečením je ukrytí osazenstva objektu.

V oblastech možných zátop a průlomových vln pod vodními díly se ukrytí obyvatelstva, žactva a osazenstva objektů plánuje podle zásad platných po celé ČSSR. Opatření a jejich rozsah k ukrytí obyvatelstva vyváděného z prostoru ohroženého průnikem průlomové vlny stanovuje územní náčelník CO.

Po ukončení evakuace obyvatelstva v místech zvláštní, I. a II. kategorie, vodních děl skupiny A se realizuje ta část fondu ukrytí, jež zajišťuje ukrytí obyvatelstva, žactva a osazenstva objektů zůstávajících na území. Ukrytí se realizuje v celém rozsahu do doby provedení příslušných opatření.

Nevojenské jednotky CO realizují a plánují ukrytí vlastními silami v prostorech válečné dislokace v součinnosti s územními orgány.

Ve školách a školských zařízeních všech stupňů se ukrytí plánuje v objektech školy (zařízení) nebo v okolí. Kde nejsou předpoklady pro svépomocné ukrytí, je zabezpečeno ve spolupráci s příslušným národním výborem. U školských zařízení, zemědělských objektů a škol je možné v souladu s místními podmínkami plánovat a realizovat ukrytí v místech trvalého ubytování osob (ČSSR, 1984).

5.1.2 Dokumenty pro ukrytí

Mezi základní organizační opatření pro zabezpečení ukrytí obyvatelstva, žactva a osazenstva objektů patří vyhotovení plánů ukrytí v obcích, městech, školách a objektech národního hospodářství.

Zpracovávají se tyto plány:

- plán ukrytí žactva ve škole a školském zařízení,
- plán ukrytí osazenstva objektu,
- souhrnný plán ukrytí územního obvodu.

Pro zpracování plánu ukrytí jsou potřebné tyto údaje:

- původním počtu obyvatel,
- korigovaném počtu obyvatelstva,
- o nejsilnější válečné a mírové směně osazenstva objektu,
- o nejvyšším počtu žactva jedné směny výuky ve školách,
- o počtu, kapacitě a dislokaci stávajících druhů úkrytů.

Dokumenty plánu ukrytí žactva tvoří:

- a) ve škole, školském zařízení:
  - evidenční listy stálých úkrytů a základní listy protiradiačních úkrytů (příloha II),
  - seznam stálých úkrytů (příloha III), protiradiačních úkrytů (příloha IV),
  - grafický plán ukrytí s přehledem o ukrytí (příloha V).
- b) v obci, městě nebo části města:
  - údaje o ukrytí žactva v souhrnném dokumentu o ukrytí,
- c) u okresu, obvodu hlavního města, na NV určeného města:
  - přehled o ukrytí žactva v místech Z, I. a II. kategorie a ostatních místech do části obce nebo části města včetně.
- d) u kraje, hlavního města:
  - přehled o ukrytí žactva v místech Z, I. a II. kategorie a ostatních místech za obce s národním výborem a města včetně.
- e) na úrovni republiky:
  - přehled o ukrytí žactva na území republiky do okresu nebo obvodu hlavního města, NV určeného města včetně.

Plány ukrytí ve školských zařízeních a školách všech stupňů zpracovávají pracovníci určení ředitelem. Za stav plánu ukrytí a jeho zpracování odpovídá ředitel.

Přehled o ukrytí žactva v okrese (obvodu hlavního města, NV určeného města) a kraji (hlavního města) vypracovává odbor školství příslušného národního výboru, na úrovni republiky určení pracovníci Ministerstva školství. Za vypracování přehledu o ukrytí žactva a jeho stav je odpovědný vedoucí odboru (ČSSR, 1984).

Plán ukrytí osazenstva objektů řeší způsob ukrytí a organizaci osazenstva jednotlivých objektů.

Plán ukrytí zpracovávají pracovníci CO osazenstva objektu. Poskytují odbornou a metodickou pomoc, zabezpečují součinnost a koordinaci.

Ukrytí osazenstva organizace poskytující obyvatelstvu služby (obchody, opravy apod.) umístěného v obytných budovách, plánuje zpracovatel plánu ukrytí obce, části města, města na základě svých požadavků.

Není-li možné v objektu zabezpečit ukrytí obyvatelstva, řeší se tento úkol ve spolupráci s příslušným národním výborem. Při přebytku prostředků pro ukrytí v objektu se jejich kapacita určuje pro přednostní zabezpečení pracovníků ostatních důležitých objektů žactva, obyvatelstva a národního hospodářství s přihlédnutím k místním podmínkám.

V objektu, ve kterém je umístěno více organizací, zpracovávají plán ukrytí osazenstva objektu zástupci jednotlivých organizací. Vedoucím skupiny těchto zástupců je pracovník pověřený majitelem objektu, který spolupracuje se štábem CO příslušné organizace. Pro realizaci ukrytí každá organizace pořizuje výpis z plánu ukrytí.

Za zpracování plánu ukrytí osazenstva objektů a jeho stav odpovídají vedoucí organizací – náčelníci civilní obrany a majitelé objektů.

Dokumenty plánu ukrytí osazenstva objektu

- evidenční listy stálých úkrytů a základní listy protiradiačních úkrytů (příloha II),
- seznam stálých úkrytů (příloha III), protiradiačních úkrytů (příloha IV),
- grafický plán ukrytí s přehledem o ukrytí (příloha VI).

Na všech stupních řízení se vedou přehledy o ukrytí osazenstva objektů v rozsahu stanoveném náčelníkem CO resortu a v návaznosti na požadavky souhrnné dokumentace plánů ukrytí. Souhrny o ukrytí zpracovávají určené pracovníci, a to na příslušných stupních řízení. Za stav a zpracování odpovídají vedoucí organizací – náčelníci CO.

Při zpracování souhrnného plánu ukrytí se vychází z administrativně správního dělení obcí a měst.

Souhrnná dokumentace plánu ukrytí územního obvodu národního výboru obsahuje údaje o způsobu ukrytí obyvatelstva o organizaci a údaje z plánů ukrytí žactva a osazenstva objektů. Zpracovává se ve všech územních celcích ČSR (ČSSR, 1984).

V místech, kde nejsou odbory místního hospodářství, bytového hospodářství nebo odbory plnící jejich úkoly, souhrnné dokumenty plánu ukrytí upřesňuje a zpracovává komise ustanovená rozhodnutím předsedy příslušného národního výboru – pověření pracovníci anebo náčelníci CO. Zpracovatelé plánů ukrytí žactva ve školách a školských zařízeních a osazenstva objektů musí předat potřebné podklady stanoveným zpracovatelům souhrnných dokumentů.

Na stupni okresu (obvodu hlavního města, NV určeného města) a kraje (hlavního města) souhrnné dokumenty plánu ukrytí upřesňuje a zpracovává odbor místního hospodářství za řízení a s pomocí komise, o jejímž složení a ustanovení rozhodne předseda národního výboru – náčelník CO. Komisi navrhuje patřičný místopředseda národního výboru, který současně vykonává funkci předsedy komise.

Na úrovni republiky souhrnné dokumenty plánu ukrytí zpracuje a upřesňuje orgán, který řídí národní výbory.

Štáb CO okresu (obvodu hlavního města, NV určeného města) stanoví způsob číslování, jímž musí být v grafickém plánu označeny všechny úkryty pro obyvatelstvo, žactvo a osazenstvo objektů. Takto stanovená čísla musí být rovněž uvedena na základních listech úkrytů.

Údaje o evakuaci, počty vyváděného obyvatelstva a další potřebné podklady poskytne zpracovatelům plánů ukrytí příslušný štáb CO, který zabezpečuje součinnost, koordinaci a odbornou pomoc.

Zodpovědnost za zpracování a stav souhrnných dokumentů plánu ukrytí územního obvodu příslušného národního výboru má předseda národního výboru – náčelník CO, který také zodpovídá za koordinaci a za zpřesňování dokumentů, které jsou mezi jednotlivými zúčastněnými organizacemi (ČSSR, 1984).

Souhrnné dokumenty plánu ukrytí územního obvodu národního výboru

a) v obci, městě, části města:

- evidenční listy stálých úkrytů a základní listy protiradiačních úkrytů pro obyvatelstvo (příloha II),
- seznam stálých úkrytů pro obyvatelstvo, žactvo a osazenstvo objektů (příloha III);

- b) v okrese, obvodu hlavního města, NV určeného města:
- textová a grafická část ukrytí obyvatelstva okresu (obvodu hlavního města, NV určeného města) se souhrnným přehledem o ukrytí do úrovně části obce nebo do části město včetně;
  - Souhrnné grafické plány ukrytí v místech Z, I. a II. kategorie se souhrnnými přehledy o ukrytí (příloha VII);
- c) v kraji, hlavním městě:
- textová a grafická část ukrytí obyvatelstva kraje (hlavního města) se souhrnným přehledem o ukrytí do úrovně obce s MNV a města včetně,
  - souhrnný přehled o ukrytí a přehled o ukrytí (příloha IX);
- d) na štábu CO ČSR, SSR:
- textová a grafická část ukrytí obyvatelstva státu se souhrnným přehledem o ukrytí do úrovně kraje nebo hlavního města včetně;
- e) dále se zpracovávají dokumenty:
- souhrnný grafický plán ukrytí v obci v působnosti MNV se souhrnným přehledem o ukrytí (příloha VII) a souhrnný grafický plán ukrytí v přidělené části obce se souhrnným přehledem (příloha VIII),
  - souhrnný přehled o ukrytí a přehled o ukrytí (příloha IX),
  - přehled použitých zkratk a značek CO (příloha X).

Pro města a obce, kde se předpokládá kromě svépomoci obyvatelstva využití stavebních a výrobních organizací, je dobré zpracovat harmonogram prací k řízení zpohotovování úkrytů. Určené organizace připraví jednoduché prováděcí dokumenty pro splnění konkrétních úkolů ve prospěch žactva a obyvatelstva. Podobně lze postupovat i u rozsáhlých objektů národního hospodářství.

Plány ukrytí žactva a osazenstva objektů a údaje o obyvatelstvu v souhrnných plánech ukrytí na základě změn, k nimž došlo, musí zpracovatel průběžně upřesňovat (ČSSR, 1984).

V souhrnných dokumentech se změny provedou jednou ročně. Termíny upřesňování dokumentu na jednotlivých stupních jsou:

- v okrese, v obvodu hlavního města, na NV určeného města do 28. února,
- v kraji, v hlavním městě do 31. března (ČSSR, 1984),
- v republice do 15. dubna,
- ve federaci do 30. dubna,

a to vždy se stavem k 31. prosinci každého roku.

Při předkládání hlášení o realizaci plánu ukrytí nadřazeným stupňům se postupuje na základě služebního postupu.

Dokumenty plánů ukrytí se vyhotovují pouze v daném počtu výtisků. Zpracovatel těchto souhrnných dokumentů má za povinnost předat jeden výtisk plánu územnímu štábu Civilní obrany.

Plán ukrytí žactva schvaluje ředitel školy – náčelník CO objektu.

Plán ukrytí osazenstva objektu schvaluje vedoucí organizace – náčelník CO objektu.

Souhrnný plán ukrytí územního obvodu národního výboru schvaluje předseda – náčelník CO příslušného NV.

Z důvodu jednotného zpracování plánu ukrytí se orgány vojenské části CO dále řídí předpisy vydanými ke zpracování plánu Civilní obrany.

Stupeň utajení jednotlivých dokumentů plánu ukrytí se řídí stupněm utajení příslušné položky odvětvového nebo oborového seznamu skutečností tvořících předmět státního, služebního a hospodářského tajemství nebo seznamu skutečností tvořících předmět státního, služebního a hospodářského tajemství u všech oborů a odvětví Československé socialistické republiky, České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky (ČSSR, 1984).

Kontrolu zpracování a reálnosti plánů ukrytí provádějí:

- a) na území ČSSR:
- Rada obrany státu,
  - Štáb CO ČSSR,
  - Výbor lidové kontroly ČSSR,
  - federální ministerstva a ostatní ústřední orgány federace u podřízených orgánů a organizací;
- b) na území ČSR, SSR:
- Rada obrany ČSR, SSR,
  - Štáb CO ČSR, SSR.

Zpracované plány ukrytí jsou realizovány po vyhlášení jednotlivých stupňů pohotovosti ČSSR a situace ohrožení. Za realizaci nesou odpovědnost příslušní náčelníci Civilní obrany. Pomocným orgánem jsou určení pracovníci nebo stanovené komise (ČSSR, 1984).

5.2 Plánování ukrytí po roce 2000 (v současnosti)

Zásadními dokumenty pro plánování ukrytí po roce 2000 jsou plánování ukrytí v rámci HP kraje, metodika plánování improvizovaného ukrytí po vyřazení stálých úkrytů z celostátní evidence a metodiky plánování improvizovaného ukrytí v obci.

5.2.1 Zásady zabezpečení ukrytím**Zásady ochrany obyvatelstva pro ukrytí při nevojenských ohroženích**

Z hlediska bezpečnosti obyvatelstva krajů se řeší rizika mající příčiny v civilní oblasti, a to především havárie s únikem nebezpečných látek a možné teroristické činy s použitím nebezpečných látek. Hlavní ze zásad chování obyvatelstva při haváriích s únikem nebezpečných látek nebo při teroristických útocích s využitím nebezpečných látek je nepřibližovat se k místu havárie a k ukrytí využít ochranných vlastností budov. Lidé, kteří jsou při této události venku nebo v autě, musí rychle vstoupit do nejbližšího domu. Lidé nacházející se ve svých bytech musí zůstat doma a nesmějí nikam vycházet. Žáci ve školách jednají podle pokynů svého učitele. Špatným rozhodnutím je hledání ukrytí ve sklepních a jiných podzemních prostorech. Tyto prostory mohou být zaplněny toxickou látkou, popřípadě látkou, která odsud vytlačila vzduch (HZS, 2021).

Doporučuje se zůstat v co nejvyšším podlaží, v prostorách nacházejících se na opačné straně než místo havárie. Je nutné se pokusit místnost (místnosti) utěsnit, a to nejen uzavřít všechna okna a dveře, ale oblepit je lepicí páskou. Filtroventilace je při této události potřeba vypnout. Budovu opouštíme pouze na pokyn velitele zásahu. Při odchodu z bytu je zapotřebí uzavřít přívod vody, plynu a elektřiny (HZS, 2021).

Zásady ochrany obyvatelstva pro ukrytí před účinky zbraní hromadného ničení za stavu ohrožení státu a válečného stavu

Ukrytí obyvatelstva na území krajů je zajištěno ve stálých úkrytech vybudovaných pro tyto účely v době míru a v improvizovaných úkrytech, které se vyhotovují navrženými stavebními postupy obyvatelstva ke své ochraně.

Ukrytí v obci se zajišťuje s ohledem na:

- počet osob s trvalým bydlištěm,
- počet osob krátkodobě přítomných (zaměstnání, studium apod.),
- počet osob navýšený v důsledku provedené evakuace.

Plánování a zajištění opatření k ukrytí se organizuje v míru. Stálé úkryty se zpohotovují a improvizované úkryty budují až po vyhlášení krizového stavu (HZS, 2021).

5.2.2 Stálé úkryty (SÚ)

Stálé úkryty jsou určeny k ukrytí obyvatelstva. Využívají se k ochraně obyvatelstva proti účinkům zbraní hromadného ničení, a to tepelnému a světelnému záření, pronikavé radiaci, proti tlakovým účinkům a kontaminaci radioaktivním prachem zbraní hromadného ničení, a to v případě vyhlášení:

- stavu ohrožení státu,
- válečného stavu.

Jsou tvořeny trvalými ochrannými prostory ve sklepních částech staveb, úkryty mohou být buď vestavěné, nebo samostatně stojící. Na území krajů můžeme najít tyto typy stálých úkrytů:

- stálé tlakově odolné úkryty,
- stálé tlakově neodolné úkryty (HZS, 2021).

U stálých úkrytů se posuzuje i konstrukční odolnost vůči účinkům tlakové vlny jaderného výbuchu. Je stanoveno rozdělení hodnotou přetlaku v čele tlakové vlny pro příslušné třídy:

- pro 3. třídu odolnosti 0,2 MPa,
- pro 4. třídu odolnosti 0,1 MPa,
- pro 5. třídu odolnosti 0,05 MPa,
- menší než 0,05 MPa pro stálé protiradiační úkryty zesílené a stálé protiradiační úkryty.

Stálé úkryty jsou ochrannými stavbami trvalého charakteru, které byly projektovány a vybudovány tak, aby diferencovaně poskytovaly ochranu ukryvaných osob proti účinkům střepin, světelného záření, pronikavé radiace a tlakové vlny. Otvory úkrytů lze hermeticky uzavřít. Jsou vybaveny filtroventilačním zařízením odpovídajícím dané kapacitě. Vybavení tvoří kolektivní a prachové filtry i další technologická vybavení, jež vytvářejí podmínky pro dlouhodobý pobyt ukrytých osob až po dobu tří dnů. Doba funkčnosti závisí na výstavbě úkrytu a je uvedena pro každý úkryt v evidenčním listě stálého úkrytu. SÚ jsou diferencovaně odolné proti přímým zásahům klasických tříštivých i trhavých střel. Stropní konstrukce nad úkryty jsou stavebně provedeny tak, aby snesly váhu trosek zřícených budov. SÚ bez ohledu na odolnost musí být umístěny a připraveny akceptovat ve stanovených lhůtách osoby k ukrytí (HZS, 2021).

Po vyhlášení krizového stavu se do tří dnů před vlastním přijetím osob zpohotovují krytovými družstvy (odborně vycvičenými osobami) podle předem zpracovaných písemných postupů (harmonogramu zhotovení).

Krytové družstvo se skládá z:

- velitele,
- obsluhy filtroventilačního zařízení,
- pomocníků a zdravotníků (počet je zvolen podle kapacity úkrytu).

Za odborně připraveného jsou považováni velitel, zdravotník, chemik nebo dozimetrista, který absolvoval minimálně 16 hodin teoretické přípravy většinou ve vzdělávacím zařízení Hasičského záchranného sboru ČR a čtyři hodiny praktické přípravy krytového družstva v objektu zřizovatele. Příprava se musí opakovat každé dva roky. Po absolvování praktické přípravy v rozsahu čtyř hodin za dva roky se obsluha filtroventilačního zařízení považuje za odborně připravenou.

Krytová družstva jsou vybavena věcnými prostředky (předepsaným materiálem) a znají provoz SÚ (HZS, 2021).

Minimální vybavení věcnými prostředky krytového družstva zahrnuje:

- protichemický oděv (dvě soupravy),
- ochrannou masku (dvě soupravy),
- chemický průkazník,
- radiometr,
- zdravotnickou brašnu (dva kusy).

Krytové družstvo má na starosti souvislý vstup obyvatelstva do úkrytu, rozmístění po úkrytu a poučení o chování v něm. Současně zabezpečuje označení úkrytu, které má jen orientační význam a je zaměřeno především na organizaci pořádku a orientaci při nástupu do úkrytu. Dodatečné vybavení SÚ se provádí v rámci zpohotovení úkrytu, například židlemi, lavicemi a dalším materiálem. Doběhová vzdálenosti je do 500 m (HZS, 2021).

Je-li to zapotřebí, může být kapacita úkrytu překročena nanejvýš o 20 %. Pro usnadnění vyhledávání jsou úkryty vybaveny rádiovými vysílači, radiomajáky nebo majáky. V úkrytu je vyvěšen úkrytový řád, obsahující instrukce pro chování a činnost ukryvaných osob. Tím se ukryvané osoby poté, co se s ním seznámí, musí řídit. Seznam ukryvaných osob se pořizuje až při samotném obsazování úkrytu. Osoby ukryvané musí vykonávat pomocné práce podle rozkazů velitele úkrytu a členů krytového družstva. Stálé úkryty vyžadují odbornou údržbu údržbářem (proškolenou osobou). Údržba musí být zabezpečena v souladu s dokumentací, která je ověřena stavebním úřadem a jeho rozhodnutím (kolaudační rozhodnutí, stavební povolení) tak, aby byl úkryt v dobrém technickém stavu, aby v něm nevzniklo nebezpečí jak požárních, tak i hygienických problémů, aby nedocházelo k jeho poničení nebo narušení jeho vizáže a aby byla co nejvíce prodloužena jeho užitelnost. Vlastníci stálých úkrytů musí dbát při užívání úkrytů a činností s tím spojených na to, aby nedošlo ke změně charakteru těchto struktur ve vztahu k jejich účelu. Stálé úkryty, vybudované pro ochranu obyvatelstva proti účinkům zbraní hromadného ničení, z hlediska doby jejich zpohotovení a nerovnoměrného rozložení na území krajů nelze využít při nevojenském ohrožení.

Evidence stálých úkrytů v kraji je vedena obecními úřady (úřady městských obvodů statutárních měst), na jejichž území se úkryty nacházejí, a krajským ředitelstvím HZS a jeho územními odbory pro kraj. Evidenční čísla SÚ jsou přidělována HZS daného kraje, který je i oprávněn úkryty z evidence vyřazovat.

Z evidence stálých úkrytů se vyřazují ty, jejichž technický stav je nevyhovující, nebo úkryty, které jsou pro ukrytí obyvatelstva nevyužitelné. K jejich využitelnosti se vyjadřují obecní úřady, jež zajišťují ukrytí osob před případným nebezpečím na území obce.

O změně v užívání úkrytu rozhodují stavební úřady na základě stanoviska hasičského záchranného sboru kraje a obecního úřadu, jež musí souhlasit. Úkryty, které byly původně postaveny jako jednoúčelové stavby, mohou být použity k mírovým účelům při zachování funkčnosti úkrytu, tedy jako úkryty s využitím v míru. Toto mírové využití se povoluje jen v případech, kdy případné využití nezhorší mikroklima úkrytu, plynutěnost a tlakovou odolnost úkrytu.

Do havarijního plánu krajů jsou zahrnuty stálé úkryty vedené v evidenci HZS (HZS, 2021b).

5.2.3 Improvizované úkryty (IÚ)

Improvizované úkryty jsou vhodně upravené podzemní nebo i nadzemní prostory v budovách určených k ukrytí obyvatel. Budují se k ochraně obyvatelstva před účinky pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem, světelného záření, tepelného záření a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení, a to v případě:

- stavu ohrožení státu,
- v době válečného stavu.

Vhodnými prostory pro vybudování improvizovaných úkrytů bývají podzemní prostory v budovách nebo prostory částečně zapuštěné pod úroveň terénu, nejnevhodnější je vstup do úkrytu z budovy. Obvodové zdi IÚ by měly mít co nejmenší počet oken a dveří s minimálním množstvím prací potřebných pro úpravu (všeobecně platí, že čím silnější je zdivo, tím kvalitnější je ochrana). Minimální plocha pro ukryvanou osobu se volí 1,5 m². Improvizovaný úkryt by měl pojmout přibližně padesát ukryvaných osob. Výběr vhodného prostoru k vytvoření IÚ se provádí v době míru. Pro úkryt je zpracován základní list úkrytu, jehož obsahem je postup prací upravujících prostor na IÚ.

Zpohotovují se až po vyhlášení krizového stavu podle daných postupů v základních listech IÚ do pěti dnů v těchto etapách:

- v první etapě se provede vyčištění vybraného prostoru, kontrola uzávěru vody, elektrické energie, páry, plynu a příprava na příjem ukryvaných osob,
- ve druhé etapě se provedou úpravy v úkrytu, a to především v přívodu vzduchu, utěsnění, venkovní a vnitřní úpravy,
- ve třetí etapě se provedou opatření ke zvýšení ochranných vlastností, zejména související se zesílením nosnosti stropních konstrukcí podpěrami, zvýší se zapuštění úkrytů násypy a provedou se činnosti k nouzovému opuštění úkrytu (HZS, 2021).

Improvizované úkryty nelze použít při nevojenském ohrožení. K ukrytí osob před zasažením radioaktivním prachem, působením pronikavé radiace a toxickými účinky nebezpečných látek budou využity přirozené vlastnosti staveb a provedeny úpravy proti pronikání těchto látek do staveb.

Evidence improvizovaných úkrytů se provádí pomocí základních listů. V krajích je vedou obecní úřady, na jejichž území se úkryty nacházejí. Evidenční čísla IÚ jsou přiděleny obecními úřady po zpracování základních listů IÚ.

Jakmile je vyhlášen krizový stav, obcemi evidované a vlastníky vybudované IÚ se stávají součástí civilní ochrany a zařízeními civilní ochrany bez právní subjektivity ve vlastnictví svých zřizovatelů, a to státu, územních samosprávných celků, fyzických osob, právnických, podnikajících fyzických osob a plní úkoly havarijního plánu kraje. Po vybudování IÚ předají obce seznamy IÚ HZS daného kraje k zajištění provádění záchranných a likvidačních prací. Služby poskytované obcemi k výběru vhodných prostorů ke zřízení improvizovaných úkrytů pro zajištění ukrytí a zpracování základních listů v mírovém stavu a k přípravě, výcviku krytových družstev za krizového stavu jsou brána jako plnění úkolů havarijního plánu kraje a také jako souhrn opatření k ochraně obyvatelstva (HZS, 2021).

5.2.4 Rozdělení odpovědnosti za ukrytí obyvatelstva

Za účelem ochrany obyvatelstva zajišťují obecní úřady při výkonu státní správy ukrytí osob před možným nebezpečím. K tomu musí vypracovat souhrnný plán ukrytí obce.

Základním organizačním opatřením k zajištění ukrytí jsou plány ukrytí. Ty jsou zpracovávány pro stupeň objekt (škola) a obec. Pro vypracování plánů ukrytí jsou důležité údaje o počtu trvale bydlících, o počtu osob dočasně přítomných (zaměstnání, studium), o počtu přijímaných evakuovaných osob a dále o počtu, kapacitách a umístění SÚ a IÚ. Plány ukrytí se upřesňují každý rok (HZS, 2021).

Souhrnný plán ukrytí obce obsahuje:

- evidenční listy SÚ (jsou-li na území obce SÚ umístěny) (příloha XI),
- seznam stálých úkrytů (příloha XII),
- základní listy IÚ (dříve protiradiační úkryty) (příloha XIII),
- seznam IÚ (příloha XIV),
- obecní souhrnný grafický plán ukrytí (městského obvodu) se souhrnným přehledem o ukrytí (příloha XV).

Plán ukrytí osazenstva objektu (žactva) obsahuje:

- evidenční listy SÚ (příloha XI),
- seznam stálých úkrytů (příloha XII),
- základní listy IÚ (příloha XIII),
- seznam IÚ (příloha XIV),
- přehled ukrytí v grafickém plánu o ukrytí osazenstva objektu (příloha XVI) (HZS, 2021).

Odpovědnost za zpohotovnění SÚ a zbudování IÚ mají vedoucí právnických osob, starostové obcí, ředitelé školských zařízení, fyzické osoby a podnikající fyzické osoby, které mají ve vlastnictví SÚ a budovy, které jsou určeny plánem ukrytí ke zřízení IÚ. Ukrytí organizují orgány samosprávy, podnikající fyzické osoby, státní správy, právnické a fyzické osoby. Personálně zabezpečují zpohotovnění úkrytů jejich uživatelé, majitelé i jiné osoby. Zpohotovnění SÚ provádějí krytová družstva a obsluha.

Pro obce, kde se kromě svépomoci obyvatelstva předpokládá i využití výrobních a stavebních organizací, jako pomocný dokument je účelné zpracovat k souhrnnému grafickému plánu ukrytí harmonogram prací k vybudování IÚ ve prospěch obyvatelstva a žactva s jednoduchými prováděcími dokumenty ke splnění konkrétních úkolů.

K budování IÚ musí být zajištěn potřebný materiál z místních zdrojů, a to obcemi a objekty. O materiálu z místních zdrojů vedou obce souhrnný přehled (HZS, 2021).

Odpovědnost za upřesňování údajů přehledů o ukrytí, které využijí v případě realizace příprav, mají ve vztahu k obraně státu:

- k obecním úřadům (úřadům městských obvodů statutárních měst) zpracovatelé plánu ukrytí objektů, vlastníci budov určených k budování IÚ a vlastníci SÚ,
- k HZS krajů úřady obcí s rozšířenou působností a obecní úřady (úřady městských obvodů statutárních měst).

Zodpovědnost za předání informací obyvatelstvu o způsobech ukrytí při mimořádných událostech vojenského i nevojenského charakteru mají obce (městské obvody statutárních měst) (HZS, 2021).

5.3 Deduktivní porovnání jednotlivých období

Jak již bylo uvedeno v teoretické části této práce, vývoj přijímaných opatření byl v minulosti značně rozdílný. Od zabezpečení ukrytí obyvatelstva proti leteckému bombardování od roku 1935, přes poválečné názory po roce 1945 kdy se diskutovalo o zbytečnosti opatření. V období let 1946 až 1948 byly ochranné stavby, struktury postupně rušeny a odstraňovány, ale také znovu horečně budovány především úkryty vestavěné do již existující zástavby. Tento trend vzniknul hlavně vzhledem k hrozbě použití jaderných zbraní v letech 1958–1975 a jejich účinkům.

Co se týká rozšíření systémů v období mezi lety 1975 až 1989 v rámci civilní obrany na neválečné situace, jako jsou živelní pohromy či rozsáhlé průmyslové havárie, jednalo se pouze o dílčí změny. V roce 1976 převzalo Civilní obranu Ministerstvo obrany a z doktríny Varšavské smlouvy tak vyplynulo, že ukrytí obyvatelstva je jeho hlavním způsobem ochrany. Od roku 1988 se stanovily zásady plánování ukrytí podle předpisu CO-2-7. Cílem plánování bylo dosáhnout ukrytí pro maximální počet obyvatelstva. Je ovšem třeba si uvědomit, že stálé úkryty – až na nemnoho výjimek – byly budovány především ve městech a většina z nich sloužila jako velitelská stanoviště tzv. služeb CO.

Tyto úkryty byly v evidenci štábů CO okresů, které také hlídaly zabezpečení jejich provozuschopnosti prováděním pravidelných revizí. Běžná údržba byla prováděna silami tzv. údržbářů zvláštních staveb, tato činnost byla proplácena z financí poskytovaných z rozpočtu státu.

Povinností měst a obcí bylo zpracovat a průběžně aktualizovat plán ukrytí. Ten musel obsahovat především tzv. základní listy pro jednotlivé vytipované prostory určené k možnému ukrytí obyvatelstva obce v doběhové vzdálenosti. Metodika zpracování této evidence byla dána podrobně předpisem CO-2-7 a mnohdy zpracovateli těchto plánů byli představitelé obcí a bývalí důstojníci armády. Existovalo mnoho příruček, jak postupovat při zodolňování těchto úkrytů. Plány ukrytí byly jedním z dokumentů, které byly orgány CO pravidelně kontrolovány. Již v době této povinnosti obcím vyvstávaly logické problémy s jejich aktualizací. Samozřejmě docházelo i ke změnám územního plánu, k navyšování počtu obyvatel obce, což souviselo s novou výstavbou atd. Problémem mohlo být i přijetí povinnosti některého souseda přijmout do svého domu. V dnešní době nelze nikoho přinutit, aby se k takovéto povinnosti přiklonil.

Dalším prvkem ukrytí před rokem 2000 byla velitelská stanoviště objektů důležitých pro zabezpečení výroby sloužící pro obranu státu. Jen jako příklad lze zmínit např. státní podnik Zetor Brno, v jehož areálu bylo úkrytů hned několik, včetně úkrytu ve Stránské skále, nebo ukrytí v Lachemě Brno. Tyto podzemní stavby nebyly vedeny v katastru nemovitostí a s tím souvisí mnohdy překvapivá zjištění nových majitelů pozemků po roce 1993, že mají ve svém areálu „podzemní kinosál“.

Po roce 2000 bylo upuštěno od financování údržby stálých úkrytů státem a úkryty, kde tomu nebránilo věcné břemeno, byly převedeny pod správu obcí, byla samozřejmě snaha nových majitelů zbavit se těchto nákladů. Tím samozřejmě docházelo k velkému nárůstu počtu žádostí o vyřazení úkrytů z evidence, kterou v té době vedla oddělení ochrany obyvatelstva okresních úřadů s propojením na centrální evidenci a bylo i mnoho případů, kdy ani o vyřazení krytů z evidence nebylo zažádáno.

Častým problémem byly neohlášené zásahy do stavební části úkrytů novými majiteli nemovitostí, čímž úkryty ztratily svou odolnost. Dá se konstatovat, že k významné možnosti navýšení kapacity ukrytí vedlo i rozhodnutí zastavit možnost budování technologií pro ukrytí v podzemních dopravních stavbách.

Tím pádem se stálé úkryty pomalu rušily a plány ukrytí postupně mizely z trezorů úřadů – a to byl jejich konec.

Období po roce 2000 se především zaměřuje na budování improvizovaných úkrytů, které mohou být zpohotoveny v rámci mimořádných událostí. Velmi však záleží na druhu a rozsahu mimořádné události, která by se řešila. Při použití zbraní hromadného ničení by se IÚ nestačily uvést do pohotovosti, takže z tohoto hlediska jsou nevyhovující. V situaci použití ZHN by se využily zbylé stálé úkryty nebo jen ochranné vlastnosti staveb. Jak už bylo zmíněno, na území České republiky se SÚ stále ještě nacházejí, ale ve výrazně menším množství než v minulosti, a sloužily by tedy pouze pro ukrytí malého počtu obyvatelstva, a to především ve velkých městech, kde byly vybudovány. Využití IÚ s jejich uvedením do pohotovosti by bylo možné především při vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

5.4 Návrhy na zlepšení současného stavu v oblasti plánování ukrytí obyvatelstva

Předpis CO-2-7 velmi podrobně plánoval ukrytí v objektech, školách a původního obyvatelstva podle kategorií (příloha I). Toto plánování se vztahovalo ke všem druhům možného ohrožení. Podle předpokladů se připravovaly stálé tlakově odolné úkryty, nebo se do pohotovosti uváděly vybrané prostory na protiradiační úkryty (dnes improvizované úkryty). Přednostním zabezpečením bylo ukrytí osazenstva objektu. V oblastech možných zátop a průlomových vln pod vodními díly se ukrytí obyvatelstva, žactva a osazenstva objektů plánovalo podle zásad platných po celé území ČSSR. Byly dány kompetence, kdo stanovuje opatření a jejich rozsah k ukrytí obyvatelstva vyváděného např. z prostoru ohroženého průnikem průlomové vlny. Co se týká toho, jakým způsobem realizovaly ukrytí nevojenské jednotky CO, bylo přesně naplánováno, které dokumenty kdo a jakým způsobem zpracovává, kdo za ně nese na jednotlivých úrovních zodpovědnost. Také bylo vše potřebné ke zpracování podrobně vyobrazeno v rámci příloh tohoto předpisu. Díky všeobecné informovanosti byli obyvatelé seznámeni s možnostmi ukrytí v případě nebezpečí v jejich

oblasti. Předpis CO2-7 byl velmi precizně propracovaný. Mezi povinnosti patřilo i zpracování plánu ukrytí pro objekty, žactvo a obyvatelstvo.

Předpis CO-2-7 byl zrušen NGŠ AČR dnem 11. červencem 2002 vydáním Věstníku MO 13/2002. Zabezpečení ukrytí obyvatelstva připadlo pod ochranu obyvatelstva, která byla svěřena do rukou GR HZS ČR. Ukrytím se zabývá vyhláška 328/2001 Sb. k zákonu o integrovaném záchranném systému, v této vyhlášce je zmíněn havarijní plán kraje. V rámci jeho zpracování je uvedeno i ukrytí, ale pouze okrajově, o plánu ukrytí se pak nezmiňuje vůbec. Pro nynější zpracování plánů ukrytí nejsou stanovena pevná pravidla. Není přesně vymezeno, co se pro jaké subjekty zpracovává a kdo má v rámci plánování jaké kompetence. Každý kraj a každý HZS se k tomuto problému staví rozdílně. Například HZS Moravskoslezského kraje vychází v plánování ukrytí přímo ze zrušeného předpisu CO-2-7. Zásadními dokumenty pro plánování ukrytí po roce 2000 jsou metodika plánování improvizovaného ukrytí po vyřazení stálých úkrytů z celostátní evidence a metodika plánování improvizovaného ukrytí v obci. Z těchto dvou dokumentů a havarijního plánu Moravskoslezského kraje vychází praktická část 5.2 této práce.

Jak již bylo řečeno, v dnešní době se ochrana obyvatelstva ukrytím zaměřuje především na zóny ohrožení jaderných elektráren a v menší míře na zóny ohrožení objektů stanovených krajskými úřady podle zákona o prevenci závažných havárií. Zde je třeba posoudit především vlastnosti nebezpečné chemické látky. Nedostatkem zákona o prevenci závažných havárií a příslušných vyhlášek je množství nebezpečných látek, které předepisuje povinnost zpracovat stanovenou dokumentaci. HZS ČR proto zpracoval analýzu možného ohrožení obyvatelstva, kterou ve spolupráci s orgány ORP neustále aktualizuje, a objekty, které jsou určeny, jsou povinny vyhotovit tzv. havarijní kartu, kterou každoročně ve stanoveném termínu aktualizují. Nelze ovšem počítat s tím, že se na základě těchto zjištění budou budovat úkryty. V těchto případech je prvořadým opatřením evakuace ze zóny havarijního plánování, případně krátkodobé ukrytí s využitím přirozených ochranných vlastností staveb.

Orgány ochrany obyvatelstva se ve spolupráci se stavební prevencí HZS dříve vyjadřovaly ke všem „zájmovým“ stavbám, které měly splňovat požadavky na zabezpečení ochrany obyvatelstva. Postupně se k tomu vrací a ochrana obyvatelstva se ve svém stanovisku ve stavebním řízení k těmto objektům vyjadřuje. To je jedna z možností, jak objekty určené novým stavebním zákonem koordinovaným stanoviskem přimět stanovené požadavky ke splnění ochrany obyvatelstva plnit.

Je nutné vypracovat nový stavební zákon a sjednotit se zákonem o prevenci závažných havárií tak, aby nedocházelo k omezení orgánů státní správy určovat závazné podmínky pro kolaudaci a provozování schváleného účelu (provozované činnosti).

Dalším možným způsobem řešení je přepracování vyhlášky 328/2001, která o ukrytí pojednává, a zde by měly ve vztahu k ní být podány návrhy na zakotvení povinností k tomuto plánu pro vybrané subjekty, jak tomu bylo u předpisu CO-2-7.

ZÁVĚR

V teoretické části je zpracován historicko-právní vývoj ochrany obyvatelstva České republiky se zaměřením na ukrytí obyvatel. V souladu s účelem této práce byl znázorněn v této kapitole vývoj právních, politických a historických okolností v rámci druhé světové války. Poválečné období, plné optimismu, vystřídal socialistický režim, kdy zlomovým bodem byl socialistický převrat v roce 1948; toto období trvalo až do roku 1989. Je zde rozebrána ratifikace Dodatkových protokolů k Ženevským úmluvám o ochraně obětí ozbrojených konfliktů po roce 1989 s důrazem na vysvětlení její důležitosti, a to ve vztahu k přejímání evropských ochranných a obranných struktur.

Impulzy pro nové nahlížení na koncepční plánování ukrytí obyvatelstva v souběhu s vývojem zbraní hromadného ničení a chemických zbraní bezesporu vyplynuly v souvislosti s první a druhou světovou válkou. Tato období byla velmi specifická. Hlavní hrozba plynula hned ze strany sousedního státu a zároveň z nedostatku jistot na mezinárodní úrovni. K vytvoření mezinárodních mírových systémů došlo až po skončení druhé světové války. Tato situace se nedá srovnávat se současností.

Opravdový zlom v problematice ukrytí obyvatelstva a jeho plánování představoval rok 2000, který byl vytyčen jako zlomový i v této práci. V tomto roce došlo k přijetí balíčků krizových zákonů v čele s krizovým zákonem a zákonem o integrovaném záchranném systému.

V praktické části byla rozebrána podrobně jednotlivá období, která byla předmětem komparace přístupů plánování ukrytí. Období plánování ukrytí před rokem 2000 zastoupeno předpisem CO-2-7. Srovnávané s obdobím po roce 2000, tedy obdobím od zrušení tohoto předpisu a vydáním balíčku krizových zákonů a jejich vyhlášek až do současnosti. Období po roce 2000 bylo zaměřené především na podrobnosti v havarijních plánech zpracované HZS, které se plánováním ukrytí zabývají. Hlavní změny můžeme kromě institucionálních změn pozorovat především ve snaze sjednotit systémy sloužící k ochraně obyvatelstva, vytvořit centrálně založený systém, který ale bude fungovat na decentralizovaném základě (tedy formou přenesení pravomocí na kraje a obce, které ale postupují podle jednotných právních předpisů).

Vedle těchto institucionálních změn pak sledujeme také změny v předmětu ohrožení obyvatelstva, před kterým je potřeba chránit, kdy z původní, čistě protiválečné ochrany došlo

k postupnému přechodu (jenž byl nejintenzivnější v období 1989–2000) na ochrany proti neválečným krizovým situacím, jako jsou například živelní pohromy či různé havárie.

Tato bakalářská práce zhodnotila přístupy k plánování ukrytí v České republice v minulosti a v současné době, kdy jejím přínosem jsou doporučení ke zlepšení plánování ukrytí v rámci vyhotovení nového stavebního zákona nebo podrobnější vymezení plánování ukrytí v části vyhlášky 328/2001, která se týká plánování ukrytí v rámci havarijních plánů. Je však také velmi důležité zvýšit povědomí o ukrytí, možnostech ukrytí a o tom, jakým způsobem je možné si vybudovat případný vlastní improvizovaný úkryt. Prohloubení vědomostí v této oblasti je jedním z faktorů, které ovlivní zdraví i životy obyvatel za vzniklé MU, KS nebo jiného nebezpečí.

V dnešní době, kdy probíhá válka Ukrajiny a Ruska, se opět otevřela otázka ukrytí v ČR. Tato potřeba je logicky zaměřena na ukrytí před negativními účinky zbraní hromadného ničení. Zdrojem hrozby jejich užitím bývají především komentáře hlavního představitele Ruska, prezidenta Vladimíra Putina. Ten se snaží odstrašit ostatní státy a NATO od přímého zapojení do válečného konfliktu.

Tato bakalářská práce může sloužit také jako zdroj informací z důvodu tohoto ohrožení pro ty, kdo by se zajímali o tuto problematiku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Council Directive 2008/114/EC, 2008. In: *Eur-lex.europa.eu* [online]. 8. 12. 2008 [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008L0114&from=CS>

ČSSR, 1984. *CO-2-7/č: Ukrytí obyvatelstva*. Praha: Federální ministerstvo národní obrany.
Důvodová zpráva k zákonu č. 239/2000 Sb. a zákonu č. 240/2000 Sb., 1999. In: *Public.psp.cz* [online]. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://public.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=447&CT1=0>

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE, 2021. Plán ukrytí obyvatelstva (Výpis z HP Kraje). In: *Hzcscr.cz* [online]. © 2021 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ukoly-ochrany-obyvatelstva-ukryti-obyvatelstva.aspx>

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE, 2021b. *Metodika plánování improvizovaného ukrytí po vyřazení stálých úkrytů z celostátní evidence úkrytů* [online]. Ostrava: HZS MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ukoly-ochrany-obyvatelstva-ukryti-obyvatelstva.aspx>

HORÁK, Rudolf a kol., 2015. *Zásady ochrany společnosti*. Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-7418-236-5.

MARTÍNEK, Bohumír a kol., 2006. *Ochrana obyvatelstva. Modul E.: Učební pomůcka pro vzdělávání v oblasti krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

MARTÍNEK, Bohumír, 2009. *Ochrana obyvatelstva I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze. ISBN 978-80-7251-2980.

MIKA, Otakar a kol., 2021. *Ochrana před zbraněmi hromadného ničení v České republice*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze. ISBN 978-80-7251-511-0.

Ochrana obyvatelstva, 2019 [online]. Praha: Fakulta tělesné výchovy a sportu, Karlova universita [cit. 2021-10-12]. Dostupné z: https://www.ftvs.cuni.cz/FTVS-881-version1-ochrana_obyvatelstva.doc

POKORNÝ, Jiří a kol., 2020. Planning of Safety of Cities and Territory from the Point of View of Population Protection in the Czech Republic. *Sustainability* [online]. 12(22), 1-17

[cit. 2022-03-25]. DOI: 10.3390/su12229487. Dostupné z: <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/22/9487/htm>.

ŘEHÁK, David a Jana PUPÍKOVÁ, 2015. *Ukrytí obyvatelstva v České republice*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-152-1.

Sdělení č. 168/1991 Sb., o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977, 1991. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-168>

THE AMERICAN NATIONAL RED CROSS, 2012. *Sheltering Handbook: Disaster Services*. In: *Crcog.org* [online]. May 2012 [cit. 2021-12-11]. Dostupné z: <https://crocog.org/wp-content/uploads/2017/12/American-Red-Cross-Sheltering-Handbook.pdf>

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, 1998. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

VESELÍK, Petr, 2011. *Moderní trendy v ukrytí*. Pardubice. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice Fakulta ekonomicko-správní. Vedoucí práce Josef Janošec.

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, 2001. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, 2002. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>

Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), 2015. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-224?text=z%C3%A1kon+o+prevenci+z%C3%A1va%C5%BEn%C3%BDch+hav%C3%A1ri%C3%AD>

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, 2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, 2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, 2003. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/nabidka/cs/2003-356/zneni-20040501#p42_p42-3

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
CO	Civilní obrana
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní republika
ČSR	Česká socialistická republika
ČSSR	Československá socialistická republika
EKI	evropská kritická infrastruktura
HP	havarijní plán
HZS	hasičský záchranný sbor
IÚ	improvizované úkryty
NGŠ	náčelník generálního štábu
MNV	městský národní výbor
NV	národní výbor
SSR	Slovenská socialistická republika
SÚ	stálé úkryty
ZHN	zbraně hromadného ničení

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Cyklus ukrytí (The American National Red Cross, 2012) 11

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha I: Kategorizace území dle důležitosti v rámci ukrytí obyvatel
- Příloha II: Základní list protiradiačního úkrytu (čtyři strany)
- Příloha III: Seznam stálých úkrytů
- Příloha IV: Seznam protiradiačních úkrytů
- Příloha V: Grafický plán ukrytí žactva ve škole a školském zařízení s přehledem o ukrytí
- Příloha VI: Grafický plán ukrytí osazenstva objektu s přehledem o ukrytí
- Příloha VII: Souhrnný grafický plán ukrytí v obci v působnosti MNV se souhrnným přehledem ukrytí
- Příloha VIII: Souhrnný grafický plán ukrytí v přidělené části obce se souhrnným přehledem o ukrytí
- Příloha IX: Souhrnný přehled o ukrytí a přehled o ukrytí
- Příloha X: Přehled použitých zkratk a značek CO
- Příloha XI: Evidenční list SÚ (obec, žactvo)
- Příloha XII: Seznam stálých úkrytů
- Příloha XIII: Základní listy IÚ (čtyři strany)
- Příloha XIV: Seznam improvizovaných úkrytů
- Příloha XV: Obecní souhrnný grafický plán ukrytí
- Příloha XVI: Grafický plán ukrytí žactva

PŘÍLOHA I: KATEGORIZACE ÚZEMÍ DLE DŮLEŽITOSTI V RÁMCI UKRYTÍ OBYVATEL

V historii budování úkrytového fondu v ČR byla provedena kategorizace území republiky, tzn., že území bylo rozděleno podle důležitosti na kategorie Z, I, II, III a IV. Byla vytipována nejpravděpodobnější místa, kde hrozí použití zbraní hromadného ničení. Vycházelo se z koncepce tzv. diferencované ochrany obyvatelstva na základě cílové analýzy vyhodnocující předpokládané účinky a rozsah ničení v napadených místech. Důraz byl kladen na kategorizovaná místa Z, I, II a v těchto místech byly budovány tlakově odolné úkryty ve 3., 4. nebo v 5. třídě odolnosti. V místech III. kategorie a v nekategorizovaných místech byla ochrana obyvatelstva zabezpečována v tlakově neodolných úkrytech nebo úkrytech budovaných obyvatelstvem svépomocí (Veselík, 2011).

Zvláštní kategorie – největší, nejdůležitější politická a ekonomická centra.

I. kategorie – místa, která jsou důležitými hospodářskými centry a kde se očekává také jaderný úder nepřítele.

II. kategorie – místa, která sice nejsou hospodářskými centry, ale mají velký počet obyvatelstva a města, jež mají důležité závody nebo dopravní uzly, a města v bezprostřední blízkosti např. letišť, mostů, vojenských objektů apod.

III. kategorie – místa, kde se nepředpokládá jaderný úder.

PŘÍLOHA II: ZÁKLADNÍ LIST PROTIRADIČNÍHO ÚKRYTU (čtyři strany)

Evidenční číslo úkrytu		
Stupeň utajení		
Výtisk číslo:		

Zpracoval	Okres
Schválil	Obec
Mírový uživatel úkrytu	Ulice - č. popisné - (objekt, škola)
Číslo domů, z nichž budou vycházet ukryvaní (výr. budov)	Kapacita max./využitá

Prostorové údaje	Skuteč.	Korig.
Délka místnosti	m	
Šířka místnosti	m	
Výška místnosti	m	
Délka vnější obvodové stěny	m	
Podlahová plocha místnosti	m ²	
Objem místnosti	m ³	
Plocha otvorů v obvodové stěně	m ²	
Průměrná výška parapetů	m	
Plocha otvorů v obvodové stěně nad úkrytem		
Průměrná výška parapetů	m	
Plošná hustota obvodové stěny	kg/m ²	
Plošná hustota stropu nad úkrytem	kg/m ²	
Průměrná délka zaměřeného úseku	m	
Typ vchodu		

Telefon	
Rozhlas po drátě	
Přívod vody	
Kanalizace	
Sociální zařízení	

Určení:	obyvatelstvo žactvo osazen. objektu
Použití:	úkryt úkryt + VS VS
Typ:	nadzemní polozapuštěný zapuštěný polní
Mírové využití	
Doba zpožatov.	
Doba provozu	
Výměna vzduchu	přirozená IFVZ
Ochr. součin. stavby K_o skut./korig.	

Velitel úkrytu	
----------------	--

Půdorys a řez úkrytem (v měřítku)

Orientační plán (foto)

Postup prací zhotovení úkrytu		Lhůta splnění do 2 hodin	
A)			
B)			
C)			
D)		do 12 hodin	
E)		dále	
Vybavení úkrytu materiálem			
Název materiálu	Počet	Název materiálu	Počet
přenosné nádoby na odpadky		pozinkované vědro	
suché záchody		koště	
sedátko		mýdlo	
nádoba na vodu		přenosné umyvadlo	
trámky, fošny, prkna		hřebíky	
svítilny		tesařské skoby	
igelitové sáčky		lehátka	
lékárnička			
palíčka			
ocelový sekáč			
ocelový sochor			
krumpáč s násadou			
lopata s násadou			
chlorové vápno			
ruční hasicí přístroj			
sekyra			
pila			

Číslo popisné	Jméno majitele domu	Počet osob	Číslo popisné	Jméno majitele domu	Počet osob

Doplňující údaje PRÚ - poznámka

PŘÍLOHA III: SEZNAM STÁLÝCH ÚKRYTŮ

SEZNAM stálých úkrytů

Razítko	Zpracoval	Příjmení	Podpis	Datum
	Kontroloval			
	Schválil			
	Upřesnil			
	Okres-obvod :		Město/obec/:	Přidělená část obce, část města/prac. úsek k ukrytí/:

Číslo úkrytu	Třída odolnosti	Adresa úkrytu	Číslo popisná, z nichž se ukrývají X/	Kapacita / plánováno skutečně ukryt	Velitel úkrytu
Vyplňovat v pořadí : 1. stálé tlakově odolné úkryty/STOÚ/ 2. stálé PRÚ/SPRÚ/ 3. stálé PRÚ zesílené/SPRÚ-Z/ /mezi druhy úkrytů ponechat mezery pro případné doplňování/					

Vyplňte strojem nebo hůlkovým písmem!

Legenda : X/ - u plánu ukrytí osazenstva objektu napište cech, provozovnu, budovu,
- u plánu ukrytí žactva napište třídu, školské zařízení.

PŘÍLOHA IV: SEZNAM PROTIRADIAČNÍCH ÚKRYTŮ

SEZNAM
protiradiačních úkrytů budovaných svépomocí
při stupních pohotovosti ČSSR a za situace ohrožení

Razítko		Příjmení	Podpis	Datum	
	Zpracoval				
	Kontroloval				
	Schválil				
	Upřesnil				
Okres - obvod :		Město/obec/:	Přidělená část obce, část města/prac. úsek k ukrytí/:		
Číslo úkrytu	Koeficient zeslab. X/	Adresa úkrytu	Číslo popisná, z nichž se ukrývají osoby XX/	Kapacita / plánována: ukryt XXX/	Velitel úkrytu
Pozor : vyplňovat jen protiradiační úkryty budované svépomocí !!					

Vyplňte strojem nebo hůlkovým písmem!

Legenda: X/ - v čitateli stávající, ve jmenovateli ochranný součinitel stavby dosažený pe úpravách,

XX/ - u PU osazenstva objektu napište cech, provozovna, budova, u PU zařízení napište třída, škol. zařízení,

XXX/ - v čitateli kapacita podlahové plochy, ve jmenovateli kolik plánována ukryt.

PŘÍLOHA V: GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ ŽACTVA VE ŠKOLE A ŠKOLSKÉM ZAŘÍZENÍ S PŘEHLEDEM O UKRYTÍ

Nejmenší možná změna na výuku
278

GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ ŽACTVA v 4. ZDŠ /škola, školské zařízení/ NOVÁKY /obec, město/ s přehledem o ukrytí

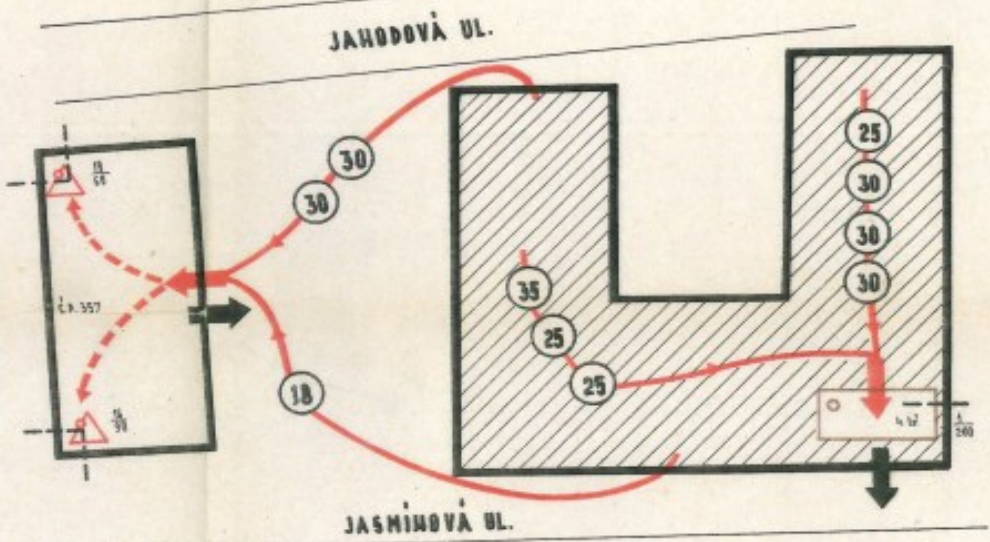
S
M = 1 : 1000

PŘEHLED O UKRYTÍ

Třída /část školy, školského zařízení/	Počet osob k ukrytí	Úkryt číslo	UKRYTÍ V								Celkem	POZH.
			STOČ		PRŮ				Úkryt	Kapac.		
			V	K	P	K	P	K				
1. třída s učitelem	25	1	1	200	-	-	-	-	1	200		
1a. třída s učitelem	30	1			-	-	-	-				
2. třída s učitelem	30	1			-	-	-	-				
3. třída s učitelem	30	1			-	-	-	-				
4. třída s učitelem	25	1			-	-	-	-				
5. třída s učitelem	25	1			-	-	-	-				
6. třída s učitelem	35	1			-	-	-	-				
7. třída s učitelem	30	15	-	-	-	-	1	60	1	60	alena budova	
8. třída s učitelem	30	15	-	-	-	-	-	-			"	
ostatní zam. školy	18	16	-	-	-	-	1	90	1	90	"	
CELKEM	278	-	1	200	-	-	2	150	3	350		

POTŘEBA PRACOVNÍKŮ PRO ZPŮSOBOVENÍ ÚKRYTŮ:

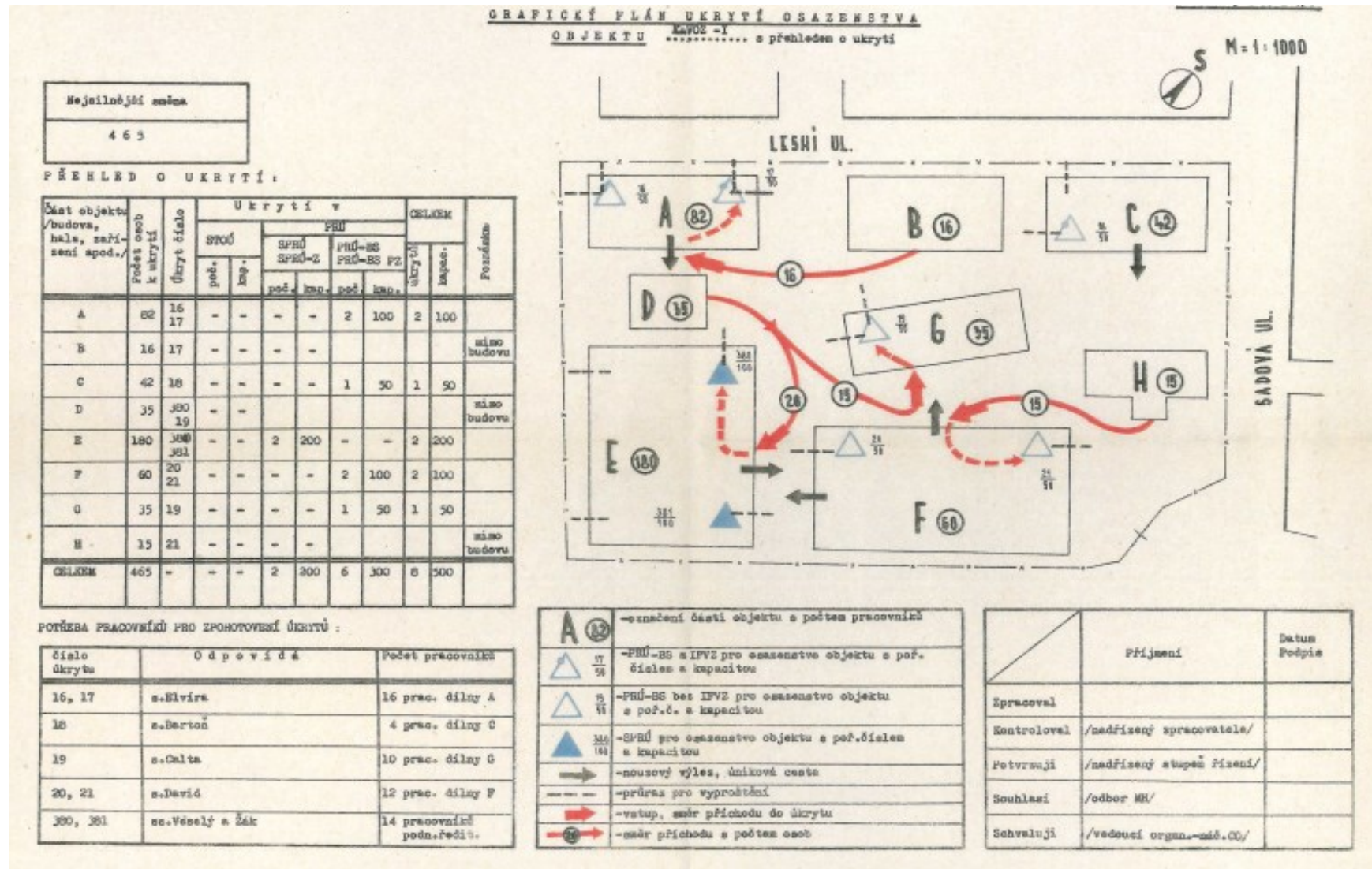
Úkryt číslo	Odpovídá	Počet pracovníků nebo kdo zabezpečí
1	s. učitel NOVÁK	so. učitel Veselý, Pokorný a 8 žáků 6. třídy
15	občanské domu č. 357 svépomocí	výpomoc-s.mč. Procházka + 6 ž.
16	občanské domu č. 357 svépomocí	výpomoc-4 zaměstnanci kuchyně

- LEGENDA :
- STOČ pro počet/číslo, kapacita/
  - PRŮ-BS a IPVZ pro obyvatel - stva/číslo, kapacita/
  - směr příchodu s počtem osob
  - vstup, směr přístupu
  - neuzavřený výlez, úniková cesta
  - přeraz únikové cesty

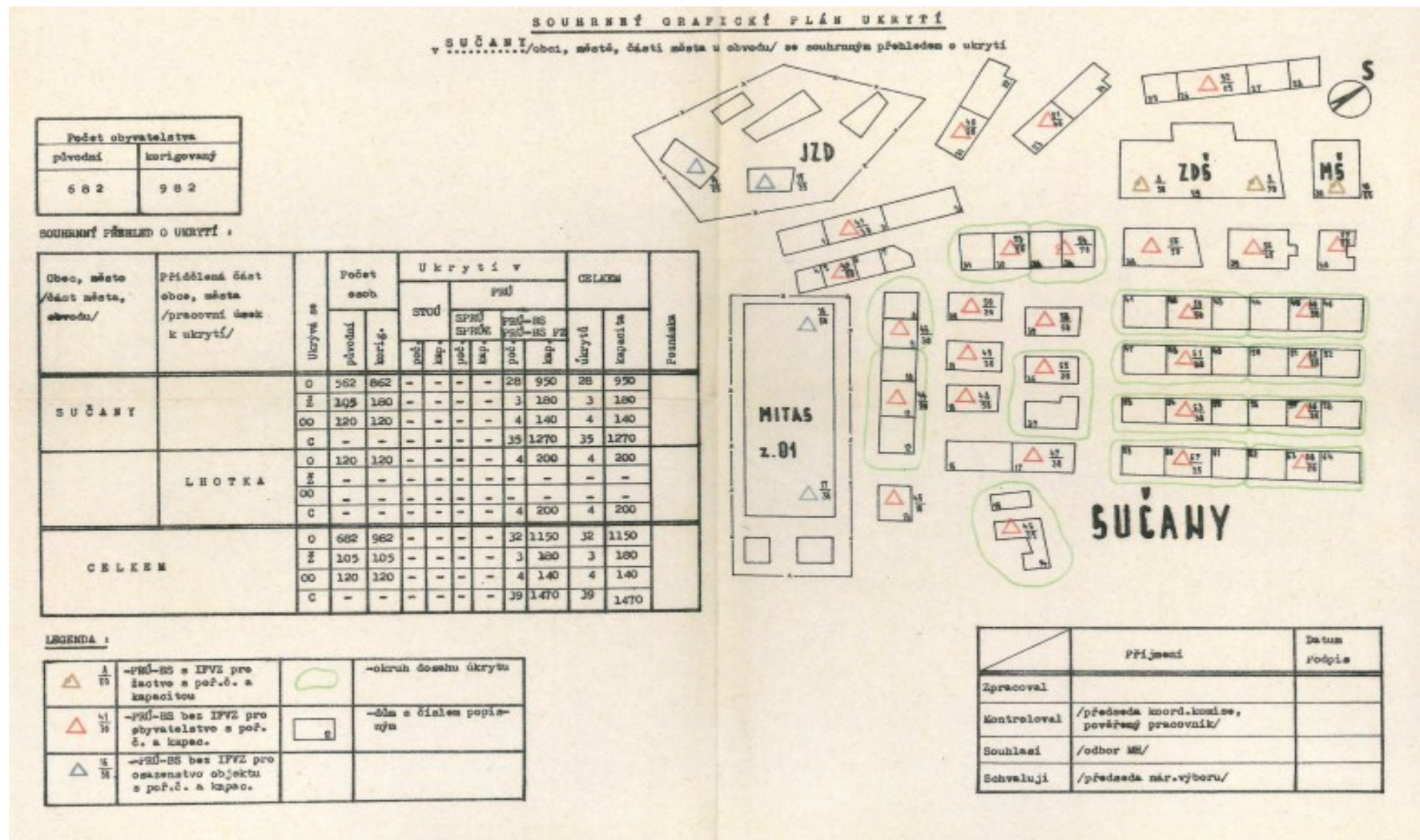
	Přijetí	Datum, podpis
Zpracoval	/pověřený učitel/	
Petvrzuji	/odbor školství/	
Souhlasí	/nositel souhrnného PV/	
Souhlasuji	/ředitel školy/	

PŘÍLOHA VI: GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ OSAZENSTVA OBJEKTU S PŘEHLEDEM O UKRYTÍ

PŘÍLOHA VII: SOUHRNNÝ GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ V OBCI V PŮSOBNOSTI MNV SE SOUHRNNÝM PŘEHLEDEM UKRYTÍ

PŘÍLOHA VIII: SOUHRNNÝ GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ V PŘIDĚLENÉ ČÁSTI OBCE SE SOUHRNNÝM PŘEHLEDEM O UKRYTÍ

SOUHRNNÝ GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ
v ...LHOTKA.../přidělená část obce, pracovní úsek k ukrytí/ se souhrnným přehledem o ukrytí

Počet obyvatelstva	
původní	korigovaný
120	120

SOUHRNNÝ PŘEHLED O UKRYTÍ :

Přidělená část obce, města, pracovní úsek k ukrytí	Ukrytá se	Počet osob		Ukrytí v								Celkem		Poznámka
		pův.	kor.	STOD		PRŮ				úkr.	kapacita			
				P	K	SPRŮ, -2		PRŮ-BS P2						
						P	K	P	K					
LHOTKA	O	120	120	-	-	-	-	4	200	4	200			
	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	OO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	C	-	-	-	-	-	-	4	200	4	200			

JZD SUČANY

LHOTKA

LEGENDA :

	PRŮ-BS bez IPV2 pro obyvatelstvo s poř.č. a kapacitou		
	okruh dosahu úkrytu		
	dům s číslem popisným		

Poznámka : Zpracováni se jako příloha k S-FU obce SUČANY/vis příloha 6/.

	Přijetí	Datum, podpis
Zpracoval		
Kontroloval	/předseda komise pro zpracování PU nebo pověřený pracovník/	

PŘÍLOHA X: PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK A ZNAČEK CO

PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK A ZNAČEK CO

I. Zkratky:

PR Ů	- protiradiační úkryty
STO Ů	- stálý tlakově odolný úkryt
SPR Ů	- stálý protiradiační úkryt
SPR Ů - Z	- stálý protiradiační úkryt zesílený
PR Ů - BS	- protiradiační úkryt budovaný svépomocí
PR Ů - BS PZ-	protiradiační úkryt budovaný svépomocí polním způsobem
O	- obyvatelstvo
Ž	- žactvo
OO	- osazenstvo objektu
FU	- plán ukrytí
FU Ž	- plán ukrytí žactva
FU OO	- plán ukrytí osazenstva objektu
SFU	- souhrnný plán ukrytí
P	- počet
K	- kapacita

II. Značky:

POZNÁMKA: Popisy vidy černě!

	- označení budovy/zafixování závodu spod./ s počtem osob zde pracujících		- STOŮ mírově využíváný pro žactvo, 12-pořadové číslo podle evidence, 100-kapacita, /značit: červeně-pro obyvatelstvo, modře-pro OO, černě-veřejný/
	- u měst, obcí přijímající osoby při evakuaci, /v číselníku korig. počet, ve jmenovatelci původní počet v tis. osob/		- STOŮ veřejný mírově využíváný, 16-pořadové číslo podle evidence, 100-kapacita
	- u míst I, I.a II. kategorie/v číselníku původní počet, ve jmenovatelci korigovaný počet, v tis. osob/		- SPRŮ-Z pro obyvatelstvo, 12-pořadové číslo podle evidence, 100-kapacita, značit: modře pro OO, hnědě pro Ž, černě - veřejný
	- u PU okresu/obvodu NV/: u měst a obcí v číselníku uvádět počet STOŮ, SPRŮ + SPRŮ-Z, PRŮ-BS, ve jmenovatelci vidy kapacitu v tis. osob		- SPRŮ pro obyvatelstvo, 13-poř. číslo podle evidence, 150-kapacita
	- okruh dojezdu úkrytu		- PRŮ-BS pro osazenstvo objektu s IPVZ 12-poř. číslo podle evidence, 40-kapacita
	- prostor/místo/těžení materiálů z místních zdrojů/K-kámen, P-písek, D-dřevo, H-hlivo, T-těsnicí materiál, Č-čelis, Ž-železo, PA-pantoly, C-cement, V-vápnok/		- PRŮ-BS pro žactvo bez IPVZ, 169-poř.čísle podle evidence, 90-kapacita
	- vstup, směr příchodu do úkrytu s počtem osob		- PRŮ-BS PZ pro obyvatelstvo s IPVZ, 260-poř. číslo podle evidence, 20-kapacita
	- nouzový výlez, úniková cesta		- obec, město s národním výborem/zde se zpracovává PU/
	- průřez únikové cesty		

PŘÍLOHA XII: SEZNAM STÁLÝCH ÚKRYTŮ

SEZNAM STÁLÝCH ÚKRYTŮ

trvalých ochranných prostorů v podzemních částech staveb nebo staveb samostatně stojících dělicích se na stálé tlakově odolné úkryty, stálé tlakově neodolné úkryty a ochranné systémy podzemních dopravních staveb využívaných k ochraně obyvatelstva v případě ohrožení státu a válečného stavu.

Razítko	Zpracoval	Příjmení zpracovatele	Podpis	Datum
	Kontroloval	nadřízeného zpracov.		
	Schválil	ředitele		
	Upřesnil			
Obec s rozšířenou působností: Ostrava	Obec/ město: Ostrava	Část obce, část města, úsek k ukrytí: Vítkovice, a.s., Ruská 153, 721 00 Ostrava - Vítkovice		

Číslo stálého úkrytu	Třída odolnosti / typ SÚ	Adresa úkrytu	Číslo popisná z nichž se ukrývají osoby	Kapacita / plánováno ukryt	Velitel SÚ
08070001 08070002	3./STOÚ 4./STOÚ	Přesypací stanice P3 Ruská 153	kovárna, P3 Ruská 153	150/150 300/300	Fokorný Novotný

Poznámky:

- u plánu ukrytí (PU) zaměstnanců (osazenstva objektu) se v kolonce Číslo popisná... uvede budova, provozovna, cech a u PU žactva třída, školské zařízení.
- STOÚ - stálé tlakově odolné úkryty, STNÚ - stálé tlakově neodolné úkryty (stálé protiradiační SPRÚ, stálé protirad. zesílené SPRÚ-Z), OSPDS - ochranný systém podzemních dopravních staveb
- kapacita SÚ může být překročena nejvýše o 20%

PŘÍLOHA XIII: ZÁKLADNÍ LISTY IÚ (čtyři strany)

ZÁKLADNÍ LIST IMPROVIZOVANÉHO ÚKRYTU

Evidenční číslo improvizovaného úkrytu			
Výtisk číslo:			

Zpracoval	Obec s rozšířenou působností		
Schválil	Obec, město		
Mírový uživatel úkrytu	Ulice - č. popisné - objekt, škola		
Číslo domů, z nichž budou vycházet ukryvaní (výrobní budovy)	<table border="1"> <tr> <td>Kapacita maximální / využita</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">150/150</td> </tr> </table>	Kapacita maximální / využita	150/150
Kapacita maximální / využita			
150/150			

Prostorové údaje	Skutečné	Korigované
Délka místnosti	m	
Šířka místnosti	m	
Výška místnosti	m	
Délka vnější obvodové stěny	m	
Podlahová plocha místnosti	m ²	
Objem místnosti	m ³	
Plocha otvorů v obvodové stěně	m ²	m ²
Průměrná výška parapetů	m	m
Plocha otvorů v obvodové stěně nad úkryt.	m ²	m ²
Průměrná výška parapetů	m	m
Plošná hustota obvodové stěny	kgm ⁻²	kgm ⁻²
Plošná hustota stropu nad úkrytem	kgm ⁻²	kgm ⁻²
Průměrná délka zamořeného úseku	m	
Typ vchodu		

Telefon	
Rozhlas po drátě	
Přívod vody	
Kanalizace	
Sociální zařízení	

Určení:	
Použití:	
Typ:	
Mírové využití	
Doba zphotovení	
Doba provozu	
Výměna vzduchu	
Ochranný součinitel stavby K _o (skutečný / korigovaný)	50/100

Velitel úkrytu:

Půdorys a řez úkrytem

Orientační plán (foto)

Budování úkrytu A)	Lhůta splnění do 2 hodin
B)	do 12 hodin
C)	další období

Vybavení úkrytu materiálem			
Název materiálu	Počet	Název materiálu	Počet
přenosné nádoby na odpady		ruční hasicí přístroj	
suché záchody		pozinkované vědro	
sedátka		koště	
nádobu na vodu		mýdlo	
trámky, fošny, prkna		přenosné umyvadlo	
svítilny		hřebíky	
igelitové sáčky		tesařské s komy	
lékárnička		lehátka	
palička		židle	
ocelový sekáč			
ocelový sochor			
krumpáč s násadou			
lopata s násadou			
chlorové vápno			

Číslo popisné	Jméno majitele domu	Počet osob	Číslo popisné	Jméno majitele domu	Počet osob

Doplňující údaje IÚ - poznámka

- ochranný součinitel stavby K_o stávající - vypočtený pro původní IÚ bez úprav
- ochranný součinitel stavby K_o korigovaný - vypočtený pro IÚ s navrženými úpravami
- prostorové údaje skutečné - údaje pro IÚ bez úprav
- prostorové údaje korigované - údaje pro IÚ s navrženými úpravami
- jméno a příjmení velitele úkrytu vyplňit tuškou (měnící se údaj)
- pro ukryvanou osobu se počítá 1 - 3 m² podlahové plochy v prostoru s nuceným větráním a 3 - 5 m² podlahové plochy v prostoru bez větracího zařízení
- při budování a zphotování IÚ se v maximální míře využívá materiál z místních zdrojů

PŘÍLOHA XIV: SEZNAM IMPROVIZOVANÝCH ÚKRYTŮ

S E Z N A M IMPROVIZOVANÝCH ÚKRYTŮ

budovaných k ochraně obyvatelstva v případě nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu
a v době válečného stavu v místech, kde nelze k ochraně obyvatelstva využít stálých úkrytů

Razítko		Příjmení	Podpis	Datum
	Zpracoval			
	Kontroloval			
	Schválil			
	Upřesnil			
Obec s rozšířenou působností:	Obec - město:	Část obce, část města, úsek k ukrytí:		

Číslo IÚ	Koefficient zeslabení K_0 stávající/korigovaný	Adresa úkrytu	Číslo popisné z nichž se ukrývají osoby	Kapacita / plánováno ukryt	Velitel IÚ

Poznámky:

- u plánu ukrytí (PU) zaměřenou (osazenstva objektu) se v kolonce Číslo popisné... uvede budova, provozovna, cech a u PU žactva třída, školské zařízení.

PŘÍLOHA XV: OBECNÍ SOUHRNNÝ GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ

GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ ZAMĚSTNANCŮ

HEPO, a.s. S PŘEHLEDEM O UKRYTÍ

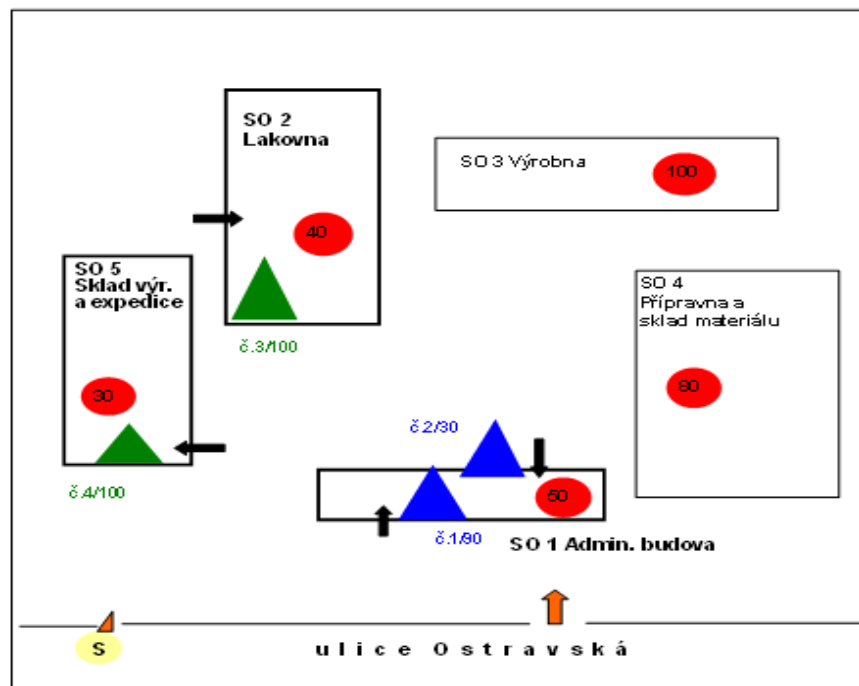
Nejsilnější směna
300

PŘEHLED O UKRYTÍ

Část objektu	Počet k ukrytí	IU č.	Ukrytí v				Celkem		Poznámka
			SU		IU		Poč.	kap.	
			Poč.	kap.	Poč.	kap.			
SO 1	50	1	0	0	1	90	1	90	v budově mimo bud.
SO 4	40								
SO 4	10	2	0	0	1	30	1	30	mimo bud.
SO 2	40	3	0	0	1	100	1	100	v budově mimo bud.
SO 4	30								
SO 3	30								
SO 5	30	4	0	0	1	100	1	100	v budově mimo bud.
SO 3	70								
CELKEM	300				4	320	4	320	

POTŘEBA PRACOVNÍKŮ PRO ZPŮSOBY IÚ

IÚ číslo	Odpovídá	Počet pracovníků
1	p. Drahoš	10 zaměstnanou ze SO 4
2	p. Husar	4 zaměstnanou ze SO 4
3	p. Zahradník	8 zaměstnanou ze SO 2
4	p. Kohák	8 zaměstnanou ze SO 4

	Příjmení	Datum, Podpis
Zpracoval	Hegar	
Schvaluji	Brettschneider	
Souhlasí	obecní úřad	

SO 2 Lakovna	Označení budovy	č. 1/141	IÚ v přízemní části SO s číslem úkrytu / kapacitou
28	Počet zaměstnanou v budově	č. 6/290	IÚ v 1.PP SO s číslem úkrytu / kapacitou

PŘÍLOHA XVI: GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ ŽACTVA

GRAFICKÝ PLÁN UKRYTÍ ŽACTVA

Základní škola Dvorského Ostrava - Poruba s přehledem o ukrytí

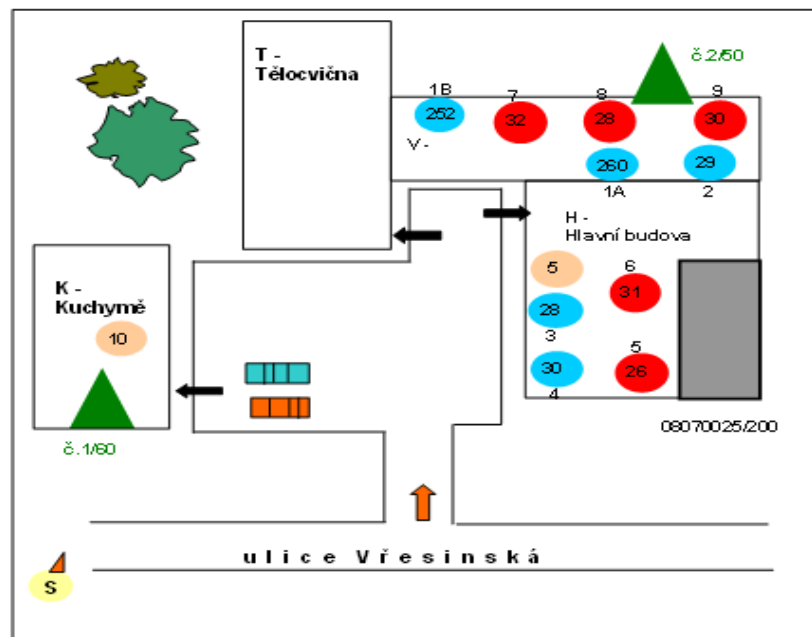
Počet žáků a personálu
300

PŘEHLED O UKRYTÍ

Část objektu	Počet ukrytí	Ukrytí č.	Ukrytí v		Celkem		Poznámka
			SU Poč. / kap.	IU Poč. / kap.	Poč.	kap.	
V - 1A. třída	28	08070025	1 / 200	0 / 0	1	200	mimo bud.
V - 1B. třída	25						mimo bud.
V - 2. třída	29						mimo bud.
H - 3. třída	28						v budově
H - 4. třída	30						v budově
H - 5. třída	26						v budově
H - 6. třída	31						v budově
V - 7. třída	32	2/50	0 / 0	1 / 50	1	50	v budově
V - 8. třída	18						v budově
V - 8. třída	10	1/60	0 / 0	1 / 60	1	60	mimo bud.
V - 9. třída	30						mimo bud.
H - personál	5						mimo bud.
K - personál	10						v budově
CELKEM	300		1	2	3	310	

POTŘEBA PRACOVNÍKŮ PRO ZPŮSOBY UKRYTÍ

IU číslo	Odpovídá	Počet pracovníků
08070025	p. Drahoš	Krytové družstvo 1+7
č. 1/50	p. Drahoš	6 (zajišť. ÚMOB O.-Poruba)
č. 2/50	p. Drahoš	6 (zajišť. ÚMOB O.-Poruba)

5	Počet personálu	4	Označení třídy ZS
50	Počet žáků v třídě s učitelem - přízemí	č. 1/60	IU v 1.PP s číslem úkrytu / kapacitou
29	Počet žáků v třídě s učitelem - 1NP	08070025/200	STOÚ 3. tř. odolnosti s číslem úkrytu / kapacitou

	Příjmení	Datum, Podpis
Zpracoval	Hegar	
Schvaluje	Brettschneider	
Souhlasí	obecní úřad	